

Saulė teka 6:30, leidžiasi 7:02
Saulėta, vėsiu.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, rugsėjo-September 8 d., 1971 m.

Kaina 15c

226 217

EUROPA REIKALAUJA NUVERTINTI DOLERI

RUSAI REIKALAUJA DAUGIAU PIENO

Okup. Lietuvoje šią vasarą paskleistas naujas aliarmas — per mažai pristatoma pieno, jo gamyba mažėja. "Tiesa", rugp. 19 d. paskelbė žemės ūkio ir paruoš. ministerių ir Statistikos valdybos raštą, su nemaloniais pripažinimais ir nedviprasmiškais paraginimais didinti pieno gamybą.

Kas pasirodė? Per septynis šių metų mėnesius bendroji pieno gamyba visuose Lietuvos ūkiuose padidėjo tik 0.8 proc. Net ir gegužės — liepos mėnesiais, palyginus su tuo pačiu praėj. metų laikotarpiu, pieno gamyba padidėjo tik 1.3 proc., o 14-jų rajonų net sumažėjo. Ypač esą atsilikę Eišiškių, Trakų, Kelmės ir Vilkaviškio rajonų ūkiai. Daromas priekaištai ir dėl karvių skaičiaus — iki š. m. rugpjūčio 1 d. mažiau, negu praėjusiais metais, turėjo karvių Eišiškių, Jonavos, Kelmės, Pakruojo, Šilutės, Širvintų ir Trakų rajonų ūkiai. Daugiausia pieno buvo parduota š. m. liepos mėn.

Lietuvos kolchozininkams, be kitų, daromas ir priekaištai, kad "nemaža ūkių daug nenugriebto pieno sunaudoja savo reikalam". Gyventojai paraginti iki šių metų pabaigos didinti pieno primelžimą ir vykdyti pardavimo valstybei užduotis.

Dar nusiskundžiama, kad esą nepakankami pieno supirkimo tempai iš gyventojų, šiemet jie žymiai mažesni, negu numatyta 1971 m. pieno supirkimo didinimo "užduotyse". Šiuo atžvilgiu ypatingai atsiliko Mažeikių, Telšių, Klaipėdos rajonai. Barami ir šiaulių rajono pieno priėmimo punktai, kuriuose visiškai nebuvo supirkto pieno iš gyventojų.

Dabar valdžia jau reikalauja: per antrąjį šių metų pusmetį pieno supirkimo tempai privalo būti didesni. Pieno supirkimą ligi š. m. gruodžio mėn. reikalaujama padidinti net 15 procentų, vidutiniškai iš vienos karvės supirkti po 384 kg. pieno. Tai reikalavimas, kuris gerokai apsunks okup. Lietuvos kolchozininkus. (E)

Vlko pasitarimai

Iš Muencheno atvykęs, kur jis turi savo būstinę, tautinės Ukrainos respublikos prezidentas Mykola Liwycykj š. m. rugsėjo 1 dieną lankėsi pas Vlko pirminką dr. Kęstutį Valiūną. Ilgesniame pasikalbėjime, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirminkas Vaclovas Sidzikauskas, buvo paliesti pasakutiniai tarptautiniai įvykiai europinėje plėtmėje. Vakaru Vokietijos 1970 m. rugpjūčio 12 dienos susitarimas su Sovietų Sąjunga, Vakarų Vokietijos susitarimas su komunistų valdoma Lenkija, keturių didžiųjų valstybių susitarimas dėl Berlyno, galima tolesnė įvykių raida ir jų paveikis sovietų pavergtosioms tautoms bei reikalas suplanuoti ir sutarti ne tik atkirtį, bet ir konstruktyvią pavergtųjų tautų programą ryšium su numatoma europine saugumo konferencija.

Sutarta pasitarimą tęsti šį rudį, kai prezidentas Liwycykj ir vėl atvyks į JAV ir Kanadą. (E)

— Š. m. rugpjūčio 9 d. p. p. Kajeckai dalyvavo Singapūro ambasadoriaus rengtame priėmimo Tautos šventės proga.

IŠ VISO PASAULIO

KAIRAS. — Egipto prezidentas prašė Britanijos aktyviau įsijungti ieškant taikos Viduriniuose Rytuose. Jis nurodė, kad Amerikos taikos planas ir Suez kanalo atidarymo planai kažkur dingę, Amerika jau du mėnesiai jų nemini. Britų užsienio reikalų ministeris pareiškė, kad "per daug virėjų sugadina sriubą" ir atsisakęs imtis tarpininko pareigų.

SAIGONAS. — Amerikiečiai P. Vietname spaudžia vyriausybę, kad ji sudarytų dar vieną kariuomenės divizioną ir pasiųstų jį į šiaurines provincijas, kur amerikiečių skaičius nuolat mažėja.

THELWALL. — Anglijoje ant greitkelio migotame ore susidūrė keli automobiliai ir netrukus vienas ant kito užkėlė net 200 mašinų. Dešimt asmenų žuvo.

MILWAUKEE. — Sekmadienį graikų ortodoksų vyskupas Iakevos pakrikštijo keturių mėnesių amžiaus Olga Peters, Wesley Peters ir jo žmonos Svetlanos Allilujevos-Stalinaitės dukteris.

LIMA. — Peru pasirašė sutartį su Sov. Sąjunga, kuri pažadėjo patatyti Peru šiauriniame jūros pakrašty žuvininkystės centrą ir paruošti žvejus bei centro technikus. Visas projektas Peru kainuos 54 mil. dol.

BONA. — Vokiečių Volkswagen įmonė paskelbė, kad jos direktorių tarybos pirmininkas Kurt Lotz pasitraukė iš pareigų.

WASHINGTONAS. — Penki buvę prezidentų moksliniai patarėjai ir 22 Amerikos mokslininkai, Nobelio premijos laimėtojai, pasirašė dokumentą, kuriame ragina vyriausybę kreipti didesnę dėmesį į gyventojų skaičiaus augimą. Pasauliui likę 20 ar 30 metų išspręsti šią problemą, po to laiko prasidėsianti nuolatinė krizė.

NEW YORKAS. — Apie 20 valstybių planuoja ateinančiais metais pasaulinę konferenciją, kuri svarstytų žmogaus aplinkos taršos problemas. Konferencija bus Stokholme, Švedijoje.

BELGRADAS. — Jugoslavija skelbia, kad sovietų komunistų vadas Brežnevas lankysis "neoficialaus vizito" rugsėjo 22 d. Jis viešės tris-keturias dienas.

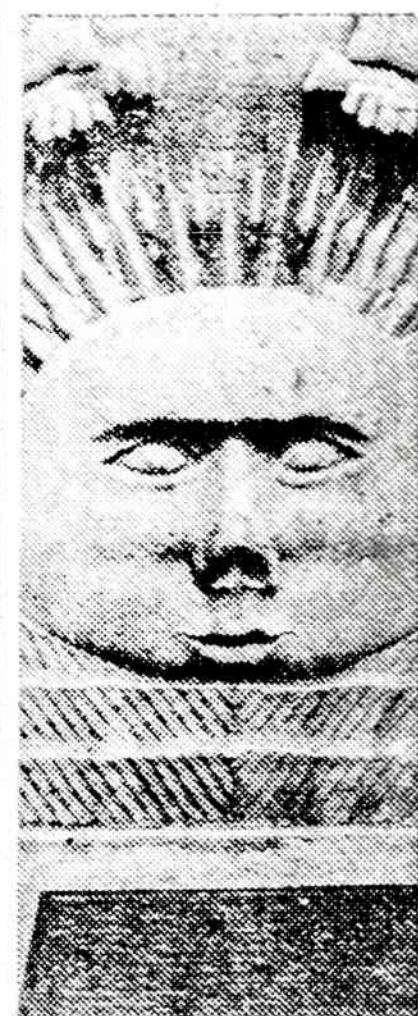
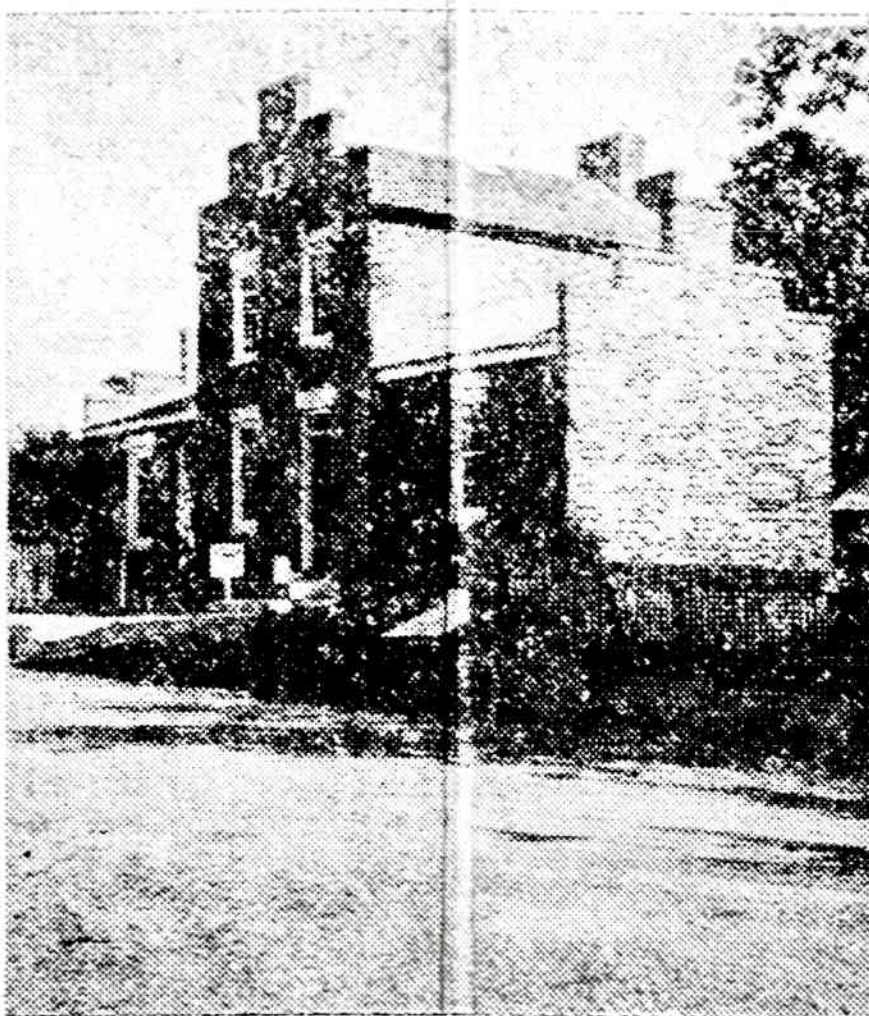
HAVANA. — Kuboje lankosi Kinijos stalo teniso komanda su 12 žaidėjų.

— Mirus Liberijos Respublikos Prezidentui, William S. Tubman, Lietuvos atstovas, J. Kajeckas, pareiškė užuojautą Liberijos ambasadoriui ir pasirašė užuojautų knygoje minėto krašto ambasadoje 1971 m. liepos 28 d. Tą pačią dieną Lietuvos atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvavo pamaldose už vėlionį Washingtono katedroje.

— 1971 m. rugpjūčio 7 d. Lietuvos atstovas ir p. O. Kajeckienė dalyvavo Ivory Coast ambasadoriaus ir ponios Ahoua priėmimo, kuris jų buvo rengtas nepriklausomybės šventės proga.

Mormonų tikybos židyns anksčiau buvo Illinois valstijoje, Nauvoo mieste. Kitų tikėjimų žmonės mormonus persekiojo ir jie iš Nauvoo pradėjo kelti į vakarus. Kairėje matomas tos kėlionės vadas Brigham Young 1844 metų fotografijoje. Viduryje jo naujai atstatyti namai Nauvoje ir dešinėje "saulės akmuo" iš sudėgintos mormonų šventovės.

JAV KALĖJIMAMS REIKIA REFORMŲ

Riaušėms vadovavo Juodųjų Panterų veikėjai

WASHINGTONAS. — Atticos, New Yorko valstijoje, kalėjimo riaušės sukėlė spaudoje įvairių pareiškimų ir ginčų. Kalinių riaušės ir jų numalšinimas, kuriame žuvo 37 asmenys, 9 įkaitai ir 28 kaliniai, vėl iškėlė reikalą reformuoti Amerikos kalėjimų sistemą. Tokie reformos siūlė prezidento Nixono sudaryta komisija 1969 m., nurodymada, kad iki 1975 metų Amerikoje kalinių skaičius dar padidės puse milijono. Jiems reikės vietos ir naujų pastatų, kurie kainuos Amerikai apie 25 milijonus dol.

Gubernatoriaus Rockefelleris, kuris atmetė kalinių reikalavimą vykdyti su jais pasikalbėti, yra kaltinamas liberalu, kurie sako, kad reikėjo padaryti kaliniams daugiau nuolatinių. Gubernatorius atsakė, kad riaušės buvo sukeltos radikalų revoliucionierių. Prezidentas Nixonas pritarė gubernatoriui.

Kaliniams reikalaujant, riaušė užimtoje kalėjimo dalyje lankėsi visa eilė "tarpininkų", jų tarpe savo radikalų gynybomis pagarsėjęs advokatas William Kunstler ir Juodųjų Panterų veikėjas Bobby Seal. Kalėjimo administracija jau buvo priėmusi 28 kalinių reikalavimus, tačiau tie reikalavo dar daugiau. Po Bobby Seal apsilankymo kalėjime kaliniai ėmė kalbėti apie visų "politinių" kalinių paleidimą, kaip Angelos Davis ir Soledad brolį Kalifornijoje. Kaliniai pradėjo reikalauti netrukdomo transito ir "išlaisvintą" valstybę, kaip Alžirą ar šiaurinę Korėją tuos reikalavimus atmetė.

Kalinių reikalavimai ir kalėjimo pažadai juos patenkinti lietė kalėjimo maistą, medicinos priežiūrą, pramogas ir kitas reformas. Stebėtojai sutinka, kad Amerikos kalėjimams reformų reikėtų. Po šio tragiško įvykio reikalai gal greičiau pajudės į priekį.

Beveik visuose didesniuose Amerikos kalėjimuose yra praėityje buvę riaušė. Atticos kalėjimo žuvusių skaičius nėra didžiausias, bet tik antroje vietoje. Daugiausia yra žuvę 1930 metų balandžio 21 d. Ohio valstijos kalėjimo riaušėse. Riaušės sukėlė kaliniai padėgė kalėjimą, tačiau nevisi kaliniai buvo išleisti iš savo celių ir 317 kalinių sugėdė.

New Yorko kalėjimų prižiūrėtojų unija reikalauja, kad visi riaušė vadai būtų teisiami ir baudžiami mirties bausmėmis, nes visokios nuolaidos tik atneš naujas riaušes ir neramumus.

Šešių orkestras palydėjo Nikitą

MASKVA. — Užsienio korespondentai skelbia dar daugiau smulkmenų apie Nikitos Chruščiovo laidotuves. Kapinės atsisveikinimą pravedė Chruščiovo sūnus Sergejus. Be jo trumpą kalbą pasakė Nadežda Dimanšteina, sena komunistė iš Doneco, kur Chruščiovas pradėjo savo partinę karjerą. Ji pagyrė vėlionį kaip kietą bolševiką.

Be jos Chruščiovui dėkojo jaunas vyras Vadim Vasiljev, kuris pasakė, kad kažkur taigos, šiauriniuose miškuose yra jo senelio ir jo tėvo kapai. Jie žuvę 1937 tragiškuose metuose. Tik Nikita Sergejevičius Chruščiovas atstė į jų garbę ir juos reabilitavo. Už tai jis atėjęs į kapines, nes jaučias vėlionio gilia pagarbą.

Kartu su Chruščiovu buvo laidoti jo 26 medaliai. Laidotuvių metu lijo ir grojo šešių asmenų orkestras. Vainikus atsiuntė pati šeima, centrinis partijos komitetas, "draugų grupė" ir buvęs politbiuro narys Anastas Mikojanas. Jo sūnus Sergio dalyvavo laidotuose. Laidotuvių koplyčioje, kurios Maskvoje vadinamos "Atsisveikinimo rūmais", apsilankė ir poetas Jevtušenko.

Vagys apiplėšė Londono banką

LONDONAS. — Garsioji Scotland Yardo policija Londone įsėkė prarasti tarydą valdininkų tarpe, nes gausia plėšikų įsilaūžė į Londono Lloyds banką ir išsinešė iš jo virš milijono dolerių pinigais ir dar nežinia kiek brangenybėmis, kurias laikė saugumo dėžėse privatūs banko klientai. Policijai gėda prisipažinti, kad ji sužinojo apie įsilaūžimą labai anksti, vagims įdar esant banke, tačiau jų nepagavo ir leido pabėgti su pinigais.

Gera organizuota nusikaltėlių gauja ilgai darbavosi šiame banke. Gaujos nariai tarpusavyje susižinojo trumpų bangų radijo aparatais, "Walkie-talkie". Plėšikai įsibrovė į greta banko esantį pastatą, įsikasė į požemius ir iškasė tunelį po banko pamatais. Iš čia jie, kasdami ir viršų priejo iki banko rūsių grindų, kurias prakirtę pateko į banko seifą. Vienas radijo mėgėjas išgirdo plėšikų radijo pasikalbėjimus ir pranešė policijai. Ši su banko vadovybe apžiūrėjo pastatą, patikrino duris ir užraktus, tačiau nieko įtartino nepastebėjo. Seifo durys buvo uždarytos ir policija neįtarė, kad tuo metu seife jau buvo plėšikai.

Radijo mėgėjas iš vagių pasikalbėjimo sužinojo, kad jie dirbė prie šio projekto kelias dienas, iškasdami 40 pėdų tunelių, kurias prakirtę pateko į banko seifą. Vienas radijo mėgėjas išgirdo plėšikų radijo pasikalbėjimus ir pranešė policijai. Ši su banko vadovybe apžiūrėjo pastatą, patikrino duris ir užraktus, tačiau nieko įtartino nepastebėjo. Seifo durys buvo uždarytos ir policija neįtarė, kad tuo metu seife jau buvo plėšikai.

EUROPOS BENDROS RINKOS ŠALYS NELINKUSIOS PADĖTI AMERIKAI

LONDONAS. — Šiandien Britanijoje susirenka 10 turtingiausių pramonės valstybių svarstyti pasaulio valiutos reikalą. Antradienį Europos Bendros Rinkos valstybės paskelbė savo pažiūras. Jos yra nepalankios Amerikai ir jos doleriui. Rinkos šalys: V. Vokietija, Prancūzija, Belgija, Italija, Olandija ir Liuksemburgas reikalauja, kad Amerika atšauktų savo 10 procentų specialius muitus užsienio prekėms ir nuvertintų dolerį. Rinkos valstybės siūlo pagrįsti pasaulio ekonominę valiutą "popieriniu auksu", kurį pagal ekonominį valstybių stiprumą dalintų ir prižiūrėtų Pasaulinis Valiutos Fondas.

Saudi Arabija grasina Jordanui

BEIRUTAS. — Šiandien Saudi Arabijoje turi įvykti Egipto, Saudi Arabijos, Jordano ir Palestinos partizanų organizacijų pasitarimas, kurio tikslas pagerinti Jordano ir palestiniečių santykius. Tokia konferencija jau du kart neįvyko, nes tai Jordanas, tai palestiniečiai į ją neatvyksta. Ši kartą Saudi Arabijos vyriausybė pagrasino, kad ji sustabds savo mokamas subsidijas Jordanui ir palestiniečiams, jei jie nepasirodys konferencijoje.

Jordanas gauna iš Saudi Arabijos per metus 35 milijonus dolerių. Palestiniečių Al Fatah organizacija gauna per mėnesį 100,000 dol. paramos. Be tų pinigų partizanų veikimas būtų suparalizuotas.

Teismas nebaus italų daktarų

ROMA. — Italijos teismas nutarė uždaryti seną bylą, kurioje apie 10,000 italų buvo apkaltinti sukačiavimu universitetuose. Jie gavo įvairius mokslo laipsnius, doktoratus, pasinaudodami Italijoje veikiančių įvairių institutų patarnavimais. Tie institutai už atlyginimą parašydavo mokslinius darbus, už kuriuos studentai gaudavo titulus ir laipsnius. Policija išaiškino visą eilę tokių institutų.

Teismas nutraukė bylą, nes tokio didelio skaičiaus "profesionalų", įvairių šakų daktarų laipsnių atšaukimas būtų sukėlęs Italijoje chaosą, kai tektų juos visus atleisti iš jų turimų pareigų, dažnai net valdžios įstaigose. Medicinos gydytojų jų tarpe nebuvo.

— Vargonų menininkas Leopoldas Digrys š. m. rugpjūčio mėn. grojo rytų Vokietijos miestuose. Tai buvo trečioji Digrio išvyka į R. Vokietiją. Šį pavasarį jis koncertavo Fed. Vokietijos miestuose - Bremene ir Tiubingene. Tuo pačiu metu sol. E. Kaniava koncertavo šiaurės Kaukaze, ten surengęs dešimtį koncertų. (ELTA)

— Ar okup. Lietuvos gyventojai mielai lanko rusų teatro gastroles? Aiškiai — ne. "Tiesa", rugp. 17 skelbė, kad Jona voje (17,000 gyventojų) atsilankius rusų Vologdos dramos teatrui, spektaklis neįvykęs, nes... salėje sėdėjo vos aštuoni žmonės. Kaltė verčiama nepakankamai reklamai... (E)

Italijoje veikia arabų agentai

ROMA. — Italijos vyriausybė susirūpino vis didėjančių arabų šnipų skaičiumi Italijoje. Arabai susidėjo su italų mafijos organizacija ir jau kelis kartus bandė pagrobti jiems nepatinkančius asmenis.

Italų spauda rašo apie arabų-mafijos draugystę. Arabai, daugiausia iš Libijos, su mafijos pagalba bandė pagrobti kelis nuverstos karaliaus Idrio gimnaisčius. Senesniai italų policija suėmė tris arabus — Libijos agentus.

— Ar okup. Lietuvos gyventojai mielai lanko rusų teatro gastroles? Aiškiai — ne. "Tiesa", rugp. 17 skelbė, kad Jona voje (17,000 gyventojų) atsilankius rusų Vologdos dramos teatrui, spektaklis neįvykęs, nes... salėje sėdėjo vos aštuoni žmonės. Kaltė verčiama nepakankamai reklamai... (E)

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIS
Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

VIII-JI METAI

NR. 32 (336)

Apžvalginis laiškas

IS KENGŪRŲ IR ANCIASNAPIŲ ŽEMĖS

Šeši Australijos miestai mato lietuvių skautus ir skaites

Tolimiausiam ir mažiausiam pasaulio kontinente, dažnai juokais vadinamame "Kengūrų žemėje", yra ir lietuvių skautų. Jie čia pradėjo kurtis 1947 m., atvykdami kaip organizuota, mišri draugovė, vadovaujama v. s. B. Dainučio, su pirmuoju tremtinių transportu, "Gen. Heinzmann" laivu, iš Vokietijos (DP) stovyklų.

Pirmoji organizacinio darbo studija buvo labai sunki. Skautai-tės ir vadovai buvo išmėtyti po visą platų žemyną dviejų metų darbo sutarties. O paskui prasidėjo įsikūrimo vargai. Daugelis pirmųjų organizavimosi bandymų nepavyko. Steigėsi korespondencinės sk. vyčių ir skautų draugovės, steigėsi įvairūs kiti vienetai, kad vėl su laiku, nors ir neįprastose sąlygose, atsikurtų. Tvirtėjančiam kojų atsisotai apie 1953-56 m.

Šiuo metu LSS Australijos rajoną sudaro 4 tūntai, 1 vietininkija ir 1 atskirosi skiltis.

Adelaide veikia "Vilniaus" tuntas,

anksčiau pasižymėjęs labai gražia veikla. Šiuo metu veikla kiek apsilpusi, bet, priaugant jauniems vadovams, reikia tikėtis, vilniečiai vėl sukuris... Veikia skautų, skautėlių draugovės ir sk. vyčių bei vyr. skautėlių būreliai. Tūntui vadovauja s. V. Opulskis.

Melbourne "Džiugo" tuntas yra pats didžiausias rajone.

Čia veikia skautų, skautėlių, vilkiukų, paukštyčių draugovės, jūrų skautų laivas, jūrų budžių įgula, sk. vyčių ir vyr. skautėlių būreliai. Jau keliolika metų, kaip čia gražiai reiškiasi skautininkų ramovė. Anksčiau veikė

ir senųjų skautų židinys. Tūntui šiuo metu vadovauja ps. Vl. Stasiliūnas.

Geelong'e, Vic., 40 mylių nuo Melbourne,

mažoje lietuvių kolonijoje, spiečiasi "Satrijos" tuntas, vadovaujamas s. A. Karpavičiaus. Tūnte veikia skautų, skautėlių d-vės ir sk. vyčių būrelis.

Sydnejuje

skautai-tės susibūrė į "Aušros" tuntą. Jų čia yra skautų, skautėlių, vilkiukų, paukštyčių d-vės, sk. vyčių ir vyr. skautėlių būreliai. Nuo 1953 m. veikia Senųjų Skautų židinys. Tūntui vadovauja ps. V. Deikus.

Brisbanėje

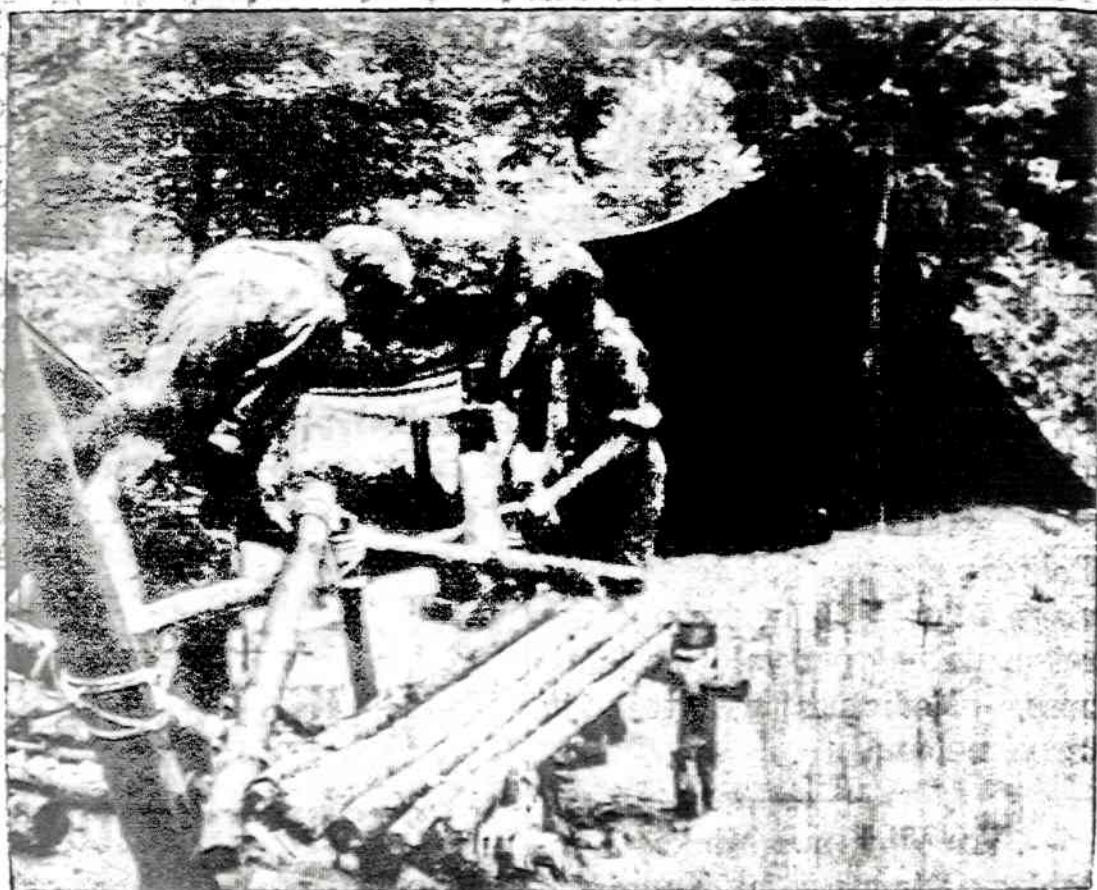
yra įsisteigusi "Ventos" vietininkija, kuriai šiuo metu vadovauja ps. R. Platkauskienė. Vietinė sudaro skautėlių ir skautų draugovės.

Australijos sostinėje,

Canberroje, veikia Atskirosi "Erelių" skiltis, vadovaujama s. v. v. sl. A. Vaito.

(Kitame "M. S." numeryje: apie registraciją pas australų skautus, bendradarbiavimą su egzilais, skautų-čių turtą, spaudos leidinius ir t. t.).

v. s. Bronius Žalys

"MISKO BROLIŲ" (LITUANICOS TUNTO) STOVYKLOJE

du broliai stotasi stovyklinę sofą.

Br. Juodelio nuotr.

SUMAŽĖJUSI MŪSŲ PLANETA

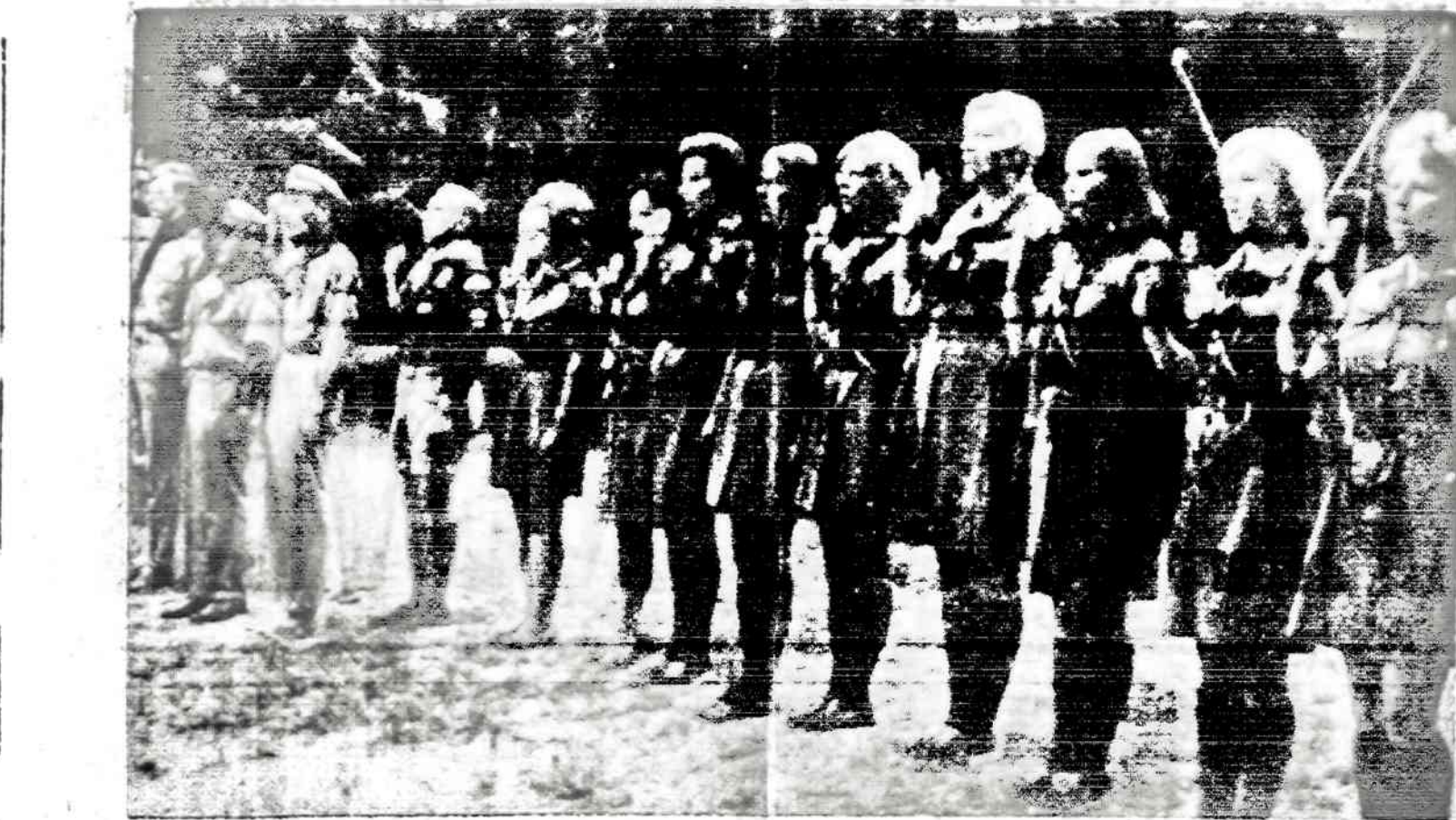
šaukia stipriai saugoti žmoniškąsias vertybes

Gyvename ne tik nuolat besikeičiančiame, bet jau ir beveik kitokiam pasaulyje, negu prieš dešimt arba dvidešimt metų. Nepaprastas technikos augimas po Antrojo Pasaulinio karo padarė mūsų planetą mažą, lengvai ir greitai visur pasiekiamą. Tas reikšmės turi didesnę įtaką naujoms, iki šiol nebūvusioms, gyvenimo formoms. Jo-

se, be abejo, yra teigiamų ypatybių, ir niekas nenori jų raidos sustabdyti; bet kartu su tuo mūsų gyvenimą ženklina iki šiol istorijoje nežinoma dvasinė krizė.

Kun. POVILAS DILYS,
Liet. Skautų Seserijos Evangelikų Dvasios Vadovas, šių mintų autorius

CLEVELANDO VADOVAI TĖVŲ PRANCISKONŲ STOVYKLAVIETIJE, WASAGA BEACH, KANADOJE

paskutinį kartą nuleidžiant vėliavą, gieda Lietuvos himną. Iš kairės: V. Klimas, H. Tatarūnas, D. Kizys, V. Stasius, N. Kersnauskaitė, M. Puškorienė, R. Tatarūnienė, D. Kavaliūnaitė, J. Peiraitė, G. Kijauskienė, A. Mufolienė, M. Kizienė, A. Muskinienė, V. Bacevičiaus nuotr.

CHICAGOS ŽAIDIMŲ DIENA

visų labai laukiama: ir skautų-čių ir bičiulių

Tradicinė Chicago skautų-čių žaidimų ir varžybų šventė ir t. v. gegužinė įvyks rugsėjo 26 d. 1: val. p. p. Bučo sode, Willow Springs, Ill. Kviečiami visi LSS vienetai, vadovai-vės, draugai, tėvai, rėmėjai ir bičiuliai.

Pagal bendrą tūntininkų sprendimą,

šioje šventėje dalyvauja visų Chicago tūntų paukštyčių, vilkiukų, skautėlių, skautų, oro skautų draugovės su draugininkais. Udrytės, bebrai, jūrų skautėlių ir jūrų skautų laivai su vadovai-vėmis, visų tūntų vadų nariai ir Vidurio rajono vadai. Rajono vadovybė ir tūntininkai yra šios šventės garbės svečiai.

Varžybose dalyvauja skautai-tės dvi stovyklinėmis uniformomis ir sportiniais bateliais. Vėsiams orui esant naudojamos stovyklinės bluzės arba trumpi švarkeliai. Vadovai-vės, skautininkai-kės dalyvauja pilnomis uniformomis. Renkamasi punktualiai. 1:00 val. Vėliavų pakėlimas 1:30 val. Komanduoja j. b. ps. J. Jovarauskas. Varžybų pradžia 2 val.

Varžybose vyks dviejose aikštėse. Skautų-čių aikštėi vadovaus j. v. s. Br. Juodelis, o jaunesniųjų skautų-čių aikštėi — j. b. ps. Vl. Rupinskas ir j. v. vyr. val. R. Burba.

Skautų-čių aikštėje numatyta: Kengūrų Lenktynės, Skilėlių grandinės lenktynės, laiskanėsių estafetė su kliūtimis ir tūntų rinkinių tinklinio varžybos. Jaunesniųjų skautų-čių aikštėje — Mazgų rišimo, butelių perpylimo, balionų pūtimo ir maišiuose bėgimo estafetės; kvadrato rungtynės. Visi žaidimai ir rungtynės ba-

Tiesą pasakius, dabartiniais neramūs laikai galbūt mus išmokyti suprasti, kas yra tikroji gyvenimo vertė. Tačiau, neužmirškime, kad chaotiška visuomeninė struktūra lengvai gali nukreipti nuo tikro kelio.

Kaip tik čia mums pagalbą ateina religija. Čia turime mintyje ne mechaniską bažnytinį pareigų atlikimą, kurios retai yra tikro religinio pergyvenimo lydimos, bet sistemingą susipažinimą ir įsigilinimą į dvasines vertybes, kurias mums duoda tikėjimas. Jei rimtai ieškome išeities iš dabartinės dvasinės krizės, tai, aišku, privalome iširti visas galimybes. Pagal teologą Rudolf Otto, religija yra kiekvieno žmogaus vidinių išgyvenimų dalelė, nepaisant, ar norime tai pripažinti ar ne.

Mums, išauklėtiems krikščioniškoje tradicijoje, yra lengviau

giami 5:15 val. Vėliavų nuleidimai — 5:45 val. Šventės baigmė — 7 val.

Šventės metu veiks valgykla su pietumis, užkandžiais, pyragais ir kava. Veiks dovanų stalas ir kiti įvairumai.

VEIDAI IR DARBAI

★ Prasidėjęs skautiškiosios veiklos metais, atgryja ir skautiškoji veikla. Visi Chicago skautiškioji vienetai pradeda sueigas. Visi tėvai kviečiami įjungti savo dar neskaitytą vaikus ir skautišką veiklą. Primami berniukai ir mergaitės nuo 6 m. amžiaus. Dėl informacijų kreipkitės į tūntininkus: Aušros Vartų skautėlių tūnto — ps. A. Ramanauskienė, tel. HE 4-8428. Kernavės skautėlių tūnto — ps. D. Dundziliene, tel. 582-2549. Nerijos jūrų skautėlių tūnto — ps. A. Jovarauskienė, tel. 739-0510. Lituanicos skautų tūnto — s. Z. Jaunių, tel. GR 6-8495.

Draugovių sueigos vyksta sekmdienių rytais Jausimo Centre ir Tėviškės (lietuvių evangelikų liuteronų) parapijos patalpose.

★ Romas Cibas — vienintelis atstovas iš Australijos. Jubiliejinėje stovykloje Schwetzingene, Vokietijoje, Australijos skautams atstovavo tik Australijos rajono vadeiva ps. Romas Cibas. Jis su savo tėvais, Sydnejuje, turėdamas pačiame miesto centre puikią suvenyrų krautuve, yra kelionių biuro atstovas, siuntinių į Lietuvą siuntėjas ir energingas jaunas prekybininkas, aktyviai dalyvaudamas skautų veikloje ir būdamas vienas iš Australijos skautų vadovų.

★ "Kernavės Kuoras" iš stovyklos grįžta į Jaunimo Centrą. Šį sekmdienį, rugsėjo 19, įvyksta "Kernavės" tūnto sueiga, kuri bus pradėdama šv. Mišiomis 10 val. ryto Jėzuitų koplyčioje. 11 val. Jaunimo Centre įvyks tūnto sueiga, kurioje pasitiksi-

religines vertybes iširti. Naujojo Testamento religija per amžius skelbia žmogaus sutaikiniimą su Dievu. Tokiame gyvenime krizės yra nugalėtos. Todėl visus, įsijungusius į jaunosios kartos auklėjimą, laukia didelė užduotis.

★ Skautija yra viena to auklėjimo šakų. Lietuviška skautų organizacija suburia dalį mūsų jaunimo. Vien dalyvavimas joje liudija, kad tas jaunimas nori giliau suprasti tokius kilnius žodžius, kaip: Dievas, Tėvynė, Artimas, Skautų vady pareiga kaip tik yra, iš vienos pusės auklėti jaunimą skautų dvasioje, kuri buvo tokia gyva laisvoje Lietuvoje, o iš kitos — padėti jaunimui rasti išeitį iš dabartinės situacijos, neleisti pasimesti, stiprinti būdą, remiantis nepaprastomis vertybėmis.

Kun. Povilas Dilys,
Liet. Skautų Seserijos Evangelikų Dvasios Vadovas

suomenė. Buvusios seserijos Vyriausios Skautininkės poetės v. s. J. Vaidūnienės naujoji poezijos knyga "Rūpestis" visuomenei bus pristatyta lapkričio 14 d. 3 val. p. p. dienraščio "Draugo" patalpose.

Pristatymą organizuoja Vidurio rajono vadeivė, talkininkininkė komisijos, sudarytos iš skautėlių tūntų atstovų. Svečius priima ir vaišina Skautininkų Draugovė.

★ Kristina Baumilaitė gerai pasirodė Michigan valstijoje. Gintarė Kristina Baumilaitė, Nerijos tūnto Minijos laivo vadeivė, laimėjo antrą vietą Michigan valstijos vandens slidinėjimo lenktynėse. Minijos laivo sesės džiaugiasi ir didžiuojasi sesės Kristinos drąsa, sugebėjimais ir laimėjimu.

★ Chicago skautų-čių tautinių šokių grupė pradeda naujus darbo metus šį penktadienį, rugsėjo 17, 6 val. vak., Jaunimo Centre. Vadovauja akademikai vyr. sl. Danutė Bruškytė ir vyr. sl. Andrius Markulis. Grupės glėbėjai j. b. ps. Jonas Jovarauskas.

★ Proga lietuviams įsijungti į jūrų skautų eiles. Pradedame naujus veiklos metus: Pirmoji sueiga įvyks sekmdienį, rugsėjo 19 d. 10 val. ryto

Jaunimo Centre. Visos Nerijos tūnto jūrų skautės ir udrytės renkasi į 104 ir 200 km., kuriuose šiais metais kas sekmdienį, 10 val. ryto, vyks mūsų sueigos.

Kviečiamos atvykti ir visos lietuviškos, norinčios įsijungti į jūrų skautų veiklą.

Jūrų skautėlių Nerijos tuntas

★ Prašome atsiminti pamirštus daiktus. Jaunimo Centro vadovybės prašo neatidėliojant pasiimti visus stovyklautojų pamirštus daiktus, kurie buvo palikti Jaunimo Centre. Prašoma kreiptis į Jaunimo Centro direktorių kun. J. Borevičių.

★ Renkasi Chicago ir apylinkių skautininkės. Chicago skautininkų draugovės sueiga įvyks šį penktadienį, rugsėjo 17, 7 val. vak. draugininkės s. Birutės Vindašienės namuose 6435 So. Washtenaw Ave., Chicagoje. Visos skautininkės kviečiamos atšilankyti ir įsijungti į draugovės veiklą.

★ Jūrų budžius slegia rūpestis: vis dar be jachtos. Chicagoje naujuosius skautiškios veiklos metus pirmieji pradėjo Prezidento A. Smetonos įgulos jūrų budžiai, rugpjūčio 25 įvyksioje sueigoje.

Didžiausias šiuo metu jūrų budžius slegia rūpestis yra jachtos įsigijimas mūsų sparčiai augantiems jūrų skautų vienetais. Į išsiuntintus šiuo reikalu laiškus susilaukta tik labai mažo atsiliepimo. Tikimasi didesnio tėvų dėmesio ir paramos šiam reikalui. Jūrų budžiai yra numatę apsidėti mokesčiais, kad sekantais metais mūsų jaunieji galėtų turėti galimybės bučiuoti. Vilčių jachtos fondai padidinti dedama ir į rugsėjo 26 Bučo sodyboje įvykstančią tradicinę skautišką varžybų šventę, kurioje jūrų budžiai yra pasiryžę gerokai padirbėti.

Įgulai vadovauja j. b. ps. Jonas Jovarauskas. Sueiga įvyko j. b. ps. Alfonso Alčiausko namuose.

LIETUVIŲ RADIO FORUMO PROGRAMOJE rugpjūčio 7 su vedėju inž. A. Rudzium (viduryje) nusifotografavo programos dalyviai: Lituanicos tūnto Algimanto laivo jūrų skautai ir vadovai.

M. Kasniūno nuotr.

Not everyone buys Bonds for retirement

Most investors say, "Especially since the new higher interest rates went into effect."
U.S. Savings Bonds now pay 5% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% for the first year, thereafter 5.00% to maturity).
Interest like that makes Bonds a great way to save for the extra things that make living a little bit more fun. Books, vacations, campers, a place at the lake or in the mountains. Things you can enjoy while you're still feeling young.
You can get your savings plan started by joining the Payroll Savings Plan where you work or the Bond-a-Month Plan where you bank.
Start saving now. Bonds are for more than retiring.

Take stock in America.
With higher paying U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

MILŽINO SODAS

Kiekvieną popietę, kada grįždavo iš mokyklos, vaikučiai bėgdavo pažaisiti į milžino sodą. Tai buvo gražus ir mielas sodas, su švelnia, žalia žole. Iš žolės stiepių ir viršūnių žvaigždės. Be to, tenai augo dvyliką persikų medžių, kurie pavasariais apsikraudavo gražiausiais žiedais, gelsva ir perline spalvomis, o rudens metu — duodavo gražių vaisių. Medžiuose tupėdavo paukščiai ir biulbėdavo taip mieliai, gražiai, jog vaikai sustodavo žaidę ir klausydavosi paukščių giesmių.

— Kokie laimingi mes esame čia, — jie tardavo vieni antriems.

Vieną dieną milžinas sugrįžo į namus. Jis buvo išvykęs lankyti savo draugo Cornish Ogre ir tenai išbuvo net septynerius metus. Per tą laiką jis buvo iškalbėjęs ir išsakęs viską, ką turėjo pasakyti. Jo kalbos ir minčių lobynas liko ribotas, todėl nutarė sugrįžti į savąjį pilį.

Kada jis grįžo, pamatė vaikučius žaidžiančius jo sode. — Ką jūs čia veikiate? — jis sušuko piktoku balsu į vaikus. Pastarieji tuč-tuoju iš sodo išbėgo.

— Mano sodas, yra mano! — pabrėžė milžinas, — kiekvienas gali tai suprasti ir aš niekam neleisiu čia būti ir žaisti, išskyrus pats save.

Tuomet milžinas aptvėrė sodą aukšta tvora ir pastatė didžiulę lentą su įspėjimu: "Kas išdrįs pro čia praėti, bus nušautas!"

Jis padarė tai todėl, kad milžinas buvo begaliniai didelis savanaudis.

Vargšai vaikučiai nebeturėjo kur žaisti. Jie mėgino žaisti gatvėje, bet gatvė buvo dulkėta ir pilna kietų akmenų. Viso šito jie labai nemėgo. Tuomet, pamokoms mokykloje pasibaigus, jie tik vaikščiodavo apie milžino sodo aukštąją tvorą ir kalbėdavosi apie grožį, esantį viduje — už tvoros.

— Kokie laimingi mes būdavom tada, kada galėdavom žaisti sode, — jie tardavo vieni antriems.

Ir, štai, atėjo pavasaris. Visas kraštas sužaliavo, sužydėjo. Visur pasigirdo švelnus paukščių giesmių garsai. Tik savanaudiško milžino sode — dar tebeviešpatavo žiema. Nebuvo tame sode vaikučių, nečiulbėjo jame ir paukšteliai, taipogi ir medžiai tarytum užmiršo lapoti ir žydėti. Buvusios stebuklingo grožio gėlės, iškišusios galvutes iš žolės ir pamacičiusios pastatytą įspėjamąją milžino lentą, galėdamosios nuskriaustųjų vaikučių, vėl įtraukė savo galvutes atgal ir vėl užmigo tuo pačiu žiemos miegu.

Vieninteliai padarai, kurie tuo buvo patenkinti, tai Sniegas ir Šaltis.

— Pavasaris užmiršo tąjį sodą, — jie džiaugėsi vienas antram, — todėl mes gyvensime čia apskritus metus.

Ir Sniegas užklojo sodą žole savuoju baltu kilimu, o Šaltis išmargino medžius savo sidabriniais papuošimais. Tuomet jie

Adv. Charles P. Kal (dešinėje) įteikia biznieriui Stanley Balzekui Jr. (kairėje) žalvarinėje plokštelėje išgraviruotą adresą, kalbantį apie Balzeko muziejų vedamą naudingą darbą. Viduryje stovi adv. Darwin P. Kal, adv. Charles P. Kal sūnus.

Foto V. Noreikos

paprašė pas save į svečius ir Šiaurės Vėją. Pastarasis — neatsakė. Žiemys vėjas buvo apsiitkęs storais kailiniais ir visas dienas uždavo bei trunkydavosi apie milžino sodą bei švilpudavo pilies kamine.

— Tai pasigėrėjimo verta vieta! — džiaugėsi Šiaurys, — mes turėtume pasiprašyti į svečius ir Audrą su ledais. Nepasididžiavo ir šioji. Kiekvieną dieną, po trejetą valandų, ledai barbindavo pilies stogą. Savo intensyviu darbu — prakalė ledai kai kur stogo dangalą. Tuomet Šiaurys ir Audra su ledais tik uždavosi, bėgiojo didžiuliu spartumu apie sodą ir draskė medžių šakas. Ledinė audra — buvo apsirengusi pilkais, o jos alsavimas — tikras ledas.

— Aš negaliu suprasti, kodėl pavasaris taip ilgai natėina? — galvojo sau milžinas, žiūrėdamas pro langą į savąjį sodą, kuriame pilna galia tebeviešpatavo baltoji žiema.

— Gal gi netrukus jis jau ateis, gal...

Tačiau pavasaris neatėjo, taip lygiai — ir vasara. Atėjus ruduo — visiems sodams davė aukšinių vaisių derlių. Tik nieko negavo milžino sodas.

— Jis yra per daug savanaudiškas, — galvojo ruduo.

Ir taip milžino sode visą laiką buvo žiema, o kartu su ja — Šiaurys Vėjas ir Audra su ledais. Tenai švaistėsi medžiuose tik Šaltis ir Sniegas.

Pagaliau, atėjo ir vėl pavasario metas. Kada apylinkės gyventojų daugumaėjo į važiavimą į turgų, jie pamatė milžiną bežaidžiantį sode su vaikais. O sodas buvo pasipuošęs žalumais ir žiedais, pilnas paukščių čiulbėjimo.

Visą dieną vaikai žaidė milžino sode, o vakare — jie atėjo jam pasakyti sudiev.

— Bet kur yra jūsų mažasis draugas, tas mažytis berniukas?

— užklausk milžinas, pasigėdė jo. — Tas, kurį aš ir medį iškėliau, — dar pridūrė kiek palaukęs. Žinoma, milžinas, matyt, jį labiausiai mylėjo, nes tas mažasis pabučiavo milžino skruostą.

— Mes nežinom, kur jis dinga — atsakė vaikai. — Jis kažkur pasišalino ir dinga...

— Jeigu pamatysit, pasakykit, kad jis ateitų tybėti į žaislų čia, kiek tik panorėsi — patikino milžinas. Tačiau vaikai pasiteisino, jog jie nežina kur jis gyvena ir kas jis yra. Jų teigimu, jie niekad to berniuko nebuvo matę anksčiau.

Milžinui buvo gaila berniuko ir jis buvo liūdnas.

Kiekvieną popietę, kada mokykloje pamokos baigdavosi, vaikai vėl subėgdavo į milžino sodą ir linksmai žaidė, pakol jiems nusibosdavo.

Tačiau mažasis berniukas, kurį milžinas taip buvo pamilęs, daugiau niekad nebeatėjo.

Nuo šiol milžinas buvo labai malonus visiems vaikams, tačiau jis nesiliovė ilgėjis savo gerojo draugo, mažojo berniuko, ir dažnai apie jį kalbėdavo.

— Kaip aš norėčiau jį vėl pamatyti, — kartodavo milžinas.

Metai po metų slinko į amžinąjį milžinas darėsi vis senesnis ir silpnesnis. Jis niekad nebežaislavo su vaikais, tik sėdėdavo didžiulėje kėdėje, žiūrėdamas į žaidžiančius ir labai džiaugdavosi savo gražiuoju sodu.

— Aš turiu begaliniai daug gražių gėlių, bet pačios gražiausios gėlės už visas — yra bežaidžiantis sode su vaikais. O sodas buvo pasipuošęs žalumais ir žiedais, pilnas paukščių čiulbėjimo.

Vieną žiemos rytą, pakilęs iš lovos ir besirengdamas, milžinas žvelgė pro langą. Jis dabar neįsivaizdavo žiemai, nes žinojo, jog tuo metu — pavasaris miega, ilsi. Taip pat žinojo, jog žiemos metu ilsi ir gėlės...

Pagaliau, iš didelio nustebimo, jis ėmė trinti savo akis, nes negalėjo tikėti vaizdui, kurį matė. Tolimiausiam sodo kampe — jis matė medį, kuris buvo visas padengtas gražiausiais žiedais! Jo šakos, atrodo, tarytum auksinės, žėrinčios sidabru, o po tuo medžiu... stovėjo tas berniukas, kurį jis taip labai mylėjo...

Labai pradžius, milžinas skubėjo iš antrojo pilies aukšto žemyn ir smarkiai išsiveržė pro duris laukan. Rodėsi, tik keli šuoliai — ir jis buvo prie berniuko. Tačiau, kai tik jis pribėgo prie jo, milžino veidas stai-

Ateitininkų Studijų Dienos Dainavoje

Išroito moksleivių ateitininkų Karaliaus Mindaugo kuopa radosia Studijų Dienas, kurios įvyks spalio 22, 23 ir 24 dienos Dainavoje, prie Manchester, Mich. Diskusijų tema — "Penki stulpai ateitininkijos aikštėje". O tie 5 "stulpai" yra 5 programoje numatyti pokalbiai: apie tautiškumo, inteligentiškumo, visuomeniškumo, katalikiškumo ir šeiminkiškumo principus.

Ir kada vaikučiai, grįždami iš mokyklos, subėgo į sodą pažaisiti, jie rado milžiną sukritusį po medžiu — nebegyvą. Jo kūnas — buvo visas padengtas gražiausiais baltais medžių žiedais...

Iš anglų kalbos išvertė Pranas Alšėnas

Po pokalbių bus talentų, literatūros, savos kūrybos pasirodymai ir linksmyvės.

Nors visoms ateitininkų kuopoms yra pasiūsta pakvietimai, bet šiuo kviečiame ir tuos pavienius ateitininkus, kurie pakvietimų negavo. Jeigu norite daugiau informacijų iš anksto, arba kai atvažiuosite į Detroito apylinkes, skambinkite sekančiais telefonais:

Saulius Jankauskas — 537-0103 (JAV) (area code 313); Paulius Kuras — 969-6131 (Kan.) (area code 519); Dainava — 428-8919 (JAV) (area code 313).

NAUJIENAS

LIETUVIŲ TAPATI PERKIA IR PARDAUJA IR PRAGAS SUŽINO TIKAI PER NAUJIENAS

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmeti Lietuvoje dviejose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pagėimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiaujančių ir tiltu statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasišku stiliumi apie sunkią pavergtą lietuvių dalį. Aprašomo būdas ir stilis prilysta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kitiems viršeliams, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiugią Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinio stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kitiems viršeliams, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEIDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergtant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje. Trakuose. Druskininkuose. Kaune. Naudakčiuose. Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą išpudžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turisturo ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KREVĖ SAVO LAISKŲOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpestiai apie lietuvių kultūrinį gyvenimą. Skurdži tremtis ji nepalėnė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau tuokinė. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didėlimis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kitiems viršeliams, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštis viršeliams tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpudžiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštu, atsuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaka, mamytė, apie senus laikus, kai aitvarai ir laumės skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaiviai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DYY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė-Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kitiems viršeliams, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsaka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydušo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kitiems viršeliams, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy. 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose metams \$22.00
pusė metų \$12.00
tris mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:
metams \$20.00
pusė metų \$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.

PENSILVANIJOS VALSTIJA - ADV. FRANK ZOGO TĖVYNĖ

(Tęsinys)

Netruksta ir upių, ežerų, kurie dar gražiau pajavirina gamtovaizdį. Gražu čia pavasarį, vasarą, o ypač rudenį, kada dieviškojo dailininko ranka nei žodžiais, nei teptuku nenu sakomais spalvų ir grožio vaizdais. Kas tą rudens Pensilvanijos miškų grožį yra matęs savo akimis, tas jau nepamirš iki savo amžiaus paskutinio atodūsio.

VALSTIJOS TURTAI IR PRAMONĖ

Ir turtinga ta adv. Frank Zogo valstija. Ji po Texaso savo mineraliniais turtais yra antroje vietoje. Čia susikonsolidavusi po žemio klostuose veikia J. A. V.-bių kietoji anglis. Naftos ištekliai ir, atrodo, yra neribotame kiekyje. Netruksta ir minkštosios anglies. Turi dujų, kalkakmenio, karbito, grafito ir daug kitų įvairių mineralų. Jos ir plieno pro-

dukcija užima pirmą vietą J. A. V.-bių gamyboje. Plačiai išvystyta elektros motorų, naftos rafinavimo ir įvairių mašinų pramonė. Ir alkoholinių gėrimų gamyboje yra pirmuolė. Gamina daug geležinkelinių ir automobilių dalių, radijo aparatų, spaustuvių mašinų. Plačiai išvystyta ir darbužių gamyba. Pagamina nemažai maisto produktų. Jos gyventojų skaičius siekia apie 13 milijonų, o didžiausi jos miestai Filadelfija turi su viršum 3 milijonus ir Pitsburgas su priemiestiais turis 2 mil. gyventojų.

Politikoje irgi turi didelį svorį, ypač prezidentiniuose rinkimuose elektorių gausumo atžvilgiu yra, be to, trečioji valstija, ir gali daug lem- ti naujo prezidento išrinkime.

KASYKLOS

Būtų nepilnas jo gimtinės pavaišdavimas, jei pamirštū-

me pakalbėti apie Pensilvaniją ir lietuviško akiračio. Džiugu pastebėti, jog toje plotmėje advokatas Frank Zogas daug žino, be abejo, iš savo tėvų ir tuo reikalu susidomėjimo bei patirties. Lietuvių isikūrimas šioje valstybėje nebuvo lengvas. Jau net ir pati gamta tuose anglių klotų rajonuose yra daug skurdinė. Ten tie vingiuoti slėniai, supami uoluo- tų kalnų, savo augmenija, sa- vaimė suprantama, nebuvo ža- vūs, lyginant su savąja Lietu- vos gamta. Dėl anglių upelių buvo purvinai užteršti. Name- liai maži, skirti angliakasa- mams gyventi. Kasyklose dar- bas, žinoma, niekada nebuvo lengvas, o anuomet ir technika darbai palengvinti nebuvo tiek išvystę kaip dabar. Daug angliakasių tada žūdavo. Iš pirmųjų lietuvių parapijų sta- tistikų susidaro įspūdis, kad laidojamų numirėlių buvo dau- giau kasyklose užmuštų, negu mirusių natūralia mirtimi. Ir visuomeniniu atžvilgiu prisi- taikyti nebuvo lengva. Tie, kaip žinia, ateiviai lietuviai atvykdavo iš paverto krašto.

KAIP LIETUVIAI ORGANIZAVOSI

Lietuva tos vergijos pančiuo- se neturėjo jokių pilietinių laisvų. Jai nebuvo duota gali- mybė net šviestis. Ne tik ne- buvo lietuviškų mokyklų, bet ir lietuviškas raštas, spauda uždrausta. Paverėjai siekė, kad Lietuva būtų tamsi ir juo- da. Tad ir į šį kraštą atvykę lietuviai buvo daugiau kaip pusė beraščiai. Ir tie, kurie mokėjo skaityti arba bent kiek rašyti, buvo pramokę prie mo- tinos ratelio ar kaimo, taip vadinamų "daraktorių", slap- tai mokiusių kaimuose vaikus ir jaunimą. Nebuvo leidžiama, žinoma, turėti ir jokių organi- zacijų, net religinių. Ir vis tiek jau ėjo atkakli kova su rusini- mi ir dėl šviesios rytojaus. Ir bėgo iš savo gimtojo krašto ne vien tik dėl ekonominio sunkaus gyvenimo, bet ir dėl tos dvasinės priespaudos. Bėgo kugnešiai, bėgo švietėjai, o daugiausia jaunuomenė, kad išvengtų tarnavimo rusų ka- riuomenėje.

Bet čia jau atvykę jie ne tik pajuto galį savo raumenimis sukurti sau geresnį ekonominį gyvenimą, bet suprato, jog šia- me krašte didžiausia vertybė yra laikoma laisvė. Toj laisvės sąvokoje buvo galima organi- zuotis, išlaikyti savo religiją, tautinius papročius. Buvo ga- lima prie tų sąlygų pasidaryti sąmoningais lietuviais, ir jie

gebėjo visa tai padaryti, net sukuriant organizuotą lietuvių bendruomenę pirmą mažosios tautos telkinio, o paskui per spaudą, per centines sukur- tas organizacijas reikštis, kaip organizuotas tautinis lietuvių vienetas Amerikoje. Atsirado spauda, orkestrai, chorai, teat- rai ir kiti kultūriniai tautinių apraiškų junginiai. Ir stengė- sie vargo darbo žmonės ne tik pasidaryti sąmoningais lietu- viais, bet ir patys apsišviesti, kad tokiais tikrai galėtų tapti. Ir beraščiai, čia atvykę, pas- stengėsi pramokti skaityti ir rašyti, ir tai taip plačiai nei nepastebimai buvo daroma, kad žengdami per mirties slenkstį beveik visi lietuviai jau mokėjo skaityti ir rašyti. Ir visa to švietimosi ir tautinio organizavimosi pradžia dygo, augo, virė kaip tik toje Pensil- vanijoje. Pensilvanijos lietu- viai yra davę ir kitų kolonijų užuomazgos pirmuosius dau- gus, apie kuriuos telkėsi vė- linau nauji lietuviai iš Lietuvos, pasinaudodami jų organizuo- tumo patyrimais.

LIETUVIAI PRAEITAMĖ SIMTMEYJE

Kaip žinia, gausingėse lietuvių emigracijos bangas pra- sidėjo maždaug apie 1868 me- tus. Iki 1889 metų įvažiavusie- ji lietuviai nebuvo atžymimi atskiroje grafoje įvažiavusių emigrantų sąrašuose. Bet ar- čiau tikslumo žinias apie juos buvo surinkęs kun. Jonas Zi- linskas - Zilius ir paskelbęs tai savo išleistoje knygoje apie Amerikos lietuvių. Pagal tas kruopščiai surinktas žinias, jau 1889 metais lietuvių būta Ame- rikoje nemažiau kaip 50,000 asmenų. Jų dauguma, tur būt, apie 90 procentų atiteko Pen- silvanijos valstijai. Jie ir apsi- gyvenę buvo daugiausia ang- lių pramonės rajonuose. Ten jų buvo gausingiausi telkiniai, ir ten kūrėsi pirmosios parapri- jos. Pirmoji grupė Mahanoy Shendoah, M. Carmel, Ma- hanoy Plane, Minersville, Ha- rilston, Shamokin ir kt. Kita grupė kiek daugiau į šiaurę: Plymouth, Wyoming, Pitts- ton, Luzerne, Edwardsville, Glenlyon ir kiek toliau Skran- ton, Wilkes Barre ir kitos. Tos kolonijos yra ankstyves- nės už vėliau įsikūrusias toje valstijoje lietuvių kolonijas Filadelfijoje ir Pittsburgu.

LIETUVIŲ SKAIGIUS

Vėlesniais laikais, kada jau lietuvių tautybė buvo atžymi- ma įvažiavusių emigrantų sąrašuose, apsigyvenančių skai- čius dar keleriopai padidėjo

Pensilvanijos valstijoje. Skai- toma, kad nuo 1898 iki 1914 metų į Ameriką įvažiavusių lietuvių tautybės asmenų re- gistracija pasiekė 252,592. Iš jų daugiau kaip pusė pateko į šią valstiją. Dešimtimis tūk- šančių tada jaunų lietuvių dir- bo kasyklose ir kitoje sunkioje pramonėje. Paskui tie skaičiai kiek sumažėjo, nes dalis išvy- ko į kitas valstijas, ieškodami ten lengvesnių ir ne taip pa- vojingų darbų.

Bet dar ir 1930 metų statis- tikos duomenimis Pensilvanijos valstija dar turėjo 180,000 ten gyvenusių lietuvių. Tai, gali- me sakyti, užėmė ne tik pirmą vietą įvažiavusių lietuvių į Ameriką, bet tai sudarė vieną trečdali visų emigrantų. Jos nepavijo nė Čikaga — Illinois valstija, į kurią paskutiniu lai- ku plaukė plaukė lietuviai, iki Čikagos pasidarė skaitlin- gausia kolonija, pavadinta mūsų lietuvių išėjimo sostine. 1930 metų, Illinois valstijos sos- tinėje lietuvių skaičius užėmė tik antrą vietą savo gausumu, nes Illinois valstijoje gyveno 140,000 lietuvių. Jų dalis irgi buvo buvusi Pensilvanijos vals- tijoje. Kitoje valstijoje lietu- vių skaičius buvo negausus, ir mūsų ateiviai jau daugiausia koncentravosi didžiausiose miestuose, kaip, pavyzdžiui, Niujorke ir valstijoje 80,000, Ohio 20,000, Connecticut 40,000, Indianoje 10,000, New Jersey 20,000 ir t. t.

(Bus daugiau)

ISEJO LEONARDO ŠIMUČIO KNYGA

Šiomis dienomis baigta spaus- dinti ir pradėta siuntinėti bu- vusio Alto pirmininko Leonar- do Šimučio knyga "Amerikos Lietuvių Taryba". Kietai virše- liai, 409 puslapiai. Kaina \$10. 00. Tekstas gausiai pajavir- tas fotografijomis. Knygoje yra vardynas, padedąs grei- čiau susiorientuoti. Knygą iš- leido Altas, kur ją galima už- sisakyti.

Vaikai plėšikai

CTA detektyvai šiomis die- nomis suėmė keturis plėšikau- jantius vaikus po 11 ir 12 metų amžiaus. Vienas detektyvas CTA traukinio (Congress — Kiedie platformoje prisimetė girtu ir miegančiu. Priėjo ke- turi vaikai ir vienas "miegan- ti" paspyrė, norėdamas būti tikras kad miega. Kadangi šis neregavo, vaikai ėmė kraty- ti jo kišenes, ištraukdami tris dolerius, kai šis staiga "pabu- sarauso, apsigyvenančių skai- čius dar keleriopai padidėjo

Etninė mozaika

Chicagos mero Richardo Daley kreipimasis į visas šiam miestui gyvenančias etnines grupes, kviečiant jas su savo tautiniais atributais ir spalvomis dalyvauti Chi- cagos didžiojo gaisro šimtmečio sukaktuvių minėjime yra vėliausias visos serijos atsakingų pareigūnų pasisaky- mų, pripažįstančių kad buvusi ateivių tautinio tarpina- mo puodo politika pasirodė ne tik nesėkminga, bet ir kenksminga, todėl yra pereinama prie etninės mozaikos arba "gėlių darželio" politikos, kur vietoje monotoniš- kos homogeniškos žmonių masės kiekviena tautinė grū- pė, kaip gėlės darže, galėtų pasireikšti savo geriausio- mis savybėmis, jas visu originalumu įsaudama į bendrą kompoziciją.

Meras Daley savo kvietime ypač pabrėžė — ir tatau da- ro nebe pirmą kartą — faktą, kad Chicagos miestas buvo atstatytas įvairiausių tautų ir įvairiausių kraštų ateivių, ir skatino jų ateivių palikuonis bei naujuosius ateivius tinkamai pagerbti savo tėvų tėvus savo kilmės kraštų būdu ir papročiais.

Tas šiandieninis Chicagos piliečius sudarančių tau- tinių (etninių) grupių atsineštų tautinės kultūros savy- bių kartojamas pabrėžimas, žinoma, yra atgarsis pačia- me Washingtono ir JAV kaimyninės Kanados sostinėje Ottavoje nebe pirmo pripažinimo, kad savo piliečių tau- tines charakteristikas reikia branginti, apsaugoti ir leis- ti joms bujoti.

Nors ir atsargiai bei su mandagiu nepasitikėjimu tą faktą konstatuojant, jį reikia atidžiai imti dėmesin ir iš- jo daryti plačiau siekiančias išvadas. Nes ir lietuvių tau- tinė grupė savo sunkiu darbu ir sūriu praktiku bei didė- lėmis aukomis jau per daugiau kaip visą šimtmetį žymiai prisidėjo ne tik prie Chicagos miesto atstatymo ir ger- buvio pastatymo, bet ir dešimčių kitų miestų atstatymo ir pastatymo. Kas šiandien apskaičiuotų kiek lietuvių amerikiečių milijonų dolerių yra uždirbta įvairiausioms kompanijoms ir kiek yra įdėta ir žymiausia dalimi paa- kota statant bažnyčias, ligonines, kapines, mokyklas, sa- les, auditorijas, steigiant klubus, organizuojant draugi- jas, išlaikant operą, choras, orkestrus, ruošiant Lietu- vių Dienas, Kongresus, Seimus, Dainų ir Tautinių Šokių šventes bei įvairiais kitais kultūriniais būdais parodant savo tautinį gajumą ir atkaklų pasiryžimą nepasiduoti nugarmdzinamiems "tarpinamajame katile". Kaip patys

kovodami dėl savo tautinio identiško lietuvių šiame krašte ir tuo pačiu metu nepamiršo savo tikrosios moti- nos — Lietuvos tėvynės kančių ir vargų.

Kaip tik šiuo laiku Pedagoginis Lituanistikos Insti- tutas išleido dvi stambias ir lietuviškos reikalui svarbias Vincento Liulevičiaus parašytas brošiūras — Amerikos Lietuvių Kultūriniai Laimėjimai ir Išeivija Lietuvos At- kūrimo Darbe. Jose metai iš metų nuolat pirmųjų lietuvių ateivių pasirodymo suregistruoti nuveikti darbai ir pasiekti laimėjimai bus labai vertingas paskatas ir mūsų bei po mūsų sekančiai kartai norau tęsti tą gar- bingą Amerikos lietuvių istorinę kronologiją.

Pasididžiuojant mūsų tėvų ir protėjų įnašu Ameri- kai ir Lietuvai, reikia toliau ir juo ryžtingiau bei plačiau tęsti jų darbą, juo labiau dėl to, kad mūsų pirmatakal- rankų nenuleido ir sunkaus gyvenimo sąlygose savo tau- tinių kultūrinių gyvenimą statė fanatiški ikaščiai "tirpy- mo katilė" intensyviai virinami, o mes šiandie galime savo tautinių brangenybių gėlimis puošti Amerikos et- ninę mozaiką ne tik nebeskriaudžiam, o pritariami, įver- tinami ir paskatinami.

Kad ne viena lietuvių "pasaulinė sostinė" Chicago gali didžiulius didelius lietuvių kultūriniais nuveikimais, parodo net tokios vietos, kur lyginant su Chicago lietu- vių gyvena tik saujelės. Turiu pirmoje galvoje. Kenosos miestelį, kurio lietuvių grupelė drauge su Racinos koloni- jais jau eilė metų sukuria įspūdingas viso Wisconsin Lietuvių Dienas, ir St. Catherine, Kanadoje, kur šimtine lietuvių jau septynioliktį metai ruošia Kanados Lietuvių dienas, o sekandioji, kartu su Kanados Lietuvių Jaunimo Kongresu, įvyks už keletos savaitių — spalio 9 - 10 d.

Čia neįmanoma suminėti daugiau lietuviškų kultūros gėlynų plačioje Šiaurės Amerikoje, tik pabrėžti, kad savame tautiniame darželyje kiekviena darbu ištiesta ranka yra brangi ir laukiama.

J. Pr.

M. GELZINIS

Klaipėda ordino valdžioje (1252 - 1255 m.)

7

Vokiečių bažnyčios istorikas Hans Küh- ner rašo dėl Sv. Augustino ir Sv. Bernardo ideologijos taip:

"Sustokime akimirksnį ir pagalvokime ar tokia žudikiška tezę galima įsivaizduoti Kristaus arba tautų apaštalo Pavilo lūpo- se. Pastarasis buvo pasiūstas pas pagonis juos pamokinti, gal, per juos ir kentėti, bet jokių būdu jų nežudyti". Literatūra Nr 7, pusl. 102.

11. KLAIPĖDOS STEIGIMO PRIEŽASTYS

13-me šimtmečio vokiečiai užpuolikai veržėsi iš dviejų pusių į baltų žemę.

Prie Vyslos žemupio įsikūrę Vokiečių Kryžiuočių ordinas. Jis, būdamas arčiau Vokietijos ir palaiykdamas labai geras santykius su popiežium ir Vokietijos val- dovais, gavo iš pastarosios daugiau para- mos. Popiežiaus atsisaukimų skatinami, atvyko vis daugiau riterių ir kolonistų į Prūsiją. Taip Ordino jėga didėjo ir jis pa- mažiau iš Vyslos upynio slinko per Aistmarį kraštus toliau į šiaurę.

Prie Rygos įlankos įsikūręs Vokiečių Kardininkų ordinas veržėsi į šiaurę, į ry- tus ir visų labiausiai per Kuršą į pietus. Bet 1236 m. jis buvo lietuvių ties Saule

skaudžiai sumuštas. Kritusiųjų 49 riterių tarpe buvo ir pats magistras Volkevinas. Nekuri laiką Livonijos vokiečių pilys liko pusiau tuščios ir negimamos, ir vien tik lietuvių nenusiuvokimas išgelbėjo šį ordina nuo likvidacijos. Kitas skaudus smūgis jį ištiko 1242 m. žiemą, kuomet rusai jį ant Čiudo ežero (Peipus See) ledo skaudžiai sumušė. Bet jis ne tik veikiai atsigavo, bet šimtmečio viduryje pradėjo kištis į Lietu- vos valstybės reikalus. Išnaudodamas Min- daugo sunkią padėtį, ordinas prikabino jį į krįkštytis, sudarė taiką su Lietuva, pakis- damas Mindaugui karaliaus vainiką.

1) Nežiūrint tokių Kardininkų diplo- matinių pasisėkimų, Vokietijos valdovai ir stambiųjų Hanzos miestų pirkliai vis daugiau įsitikino, kad prie Baltijos jūros steigiamoji Naujoji Vokietija buvo per toli nuo pagrindinių vokiečių bazių. Susisieki- mas jūros keliais buvo blogai patikrintas ir brangiai kainavo. Ryga buvo per toli nuo Hanzos miestų ir į Livoniją vargu te- buvo galima atvykti be tarpinių pakopų. Kuomet žiemą Rygos įlanka apsidlodavo ledais, Livonija liko visiškai atkirsta nuo vokiečių uostų. Norint išlaikyti vokiečių grobį Baltijos pajūryje, reikėjo vasarą ir žiemą jūros ir žemės keliais gerai pasiekia- mo atsporas punkto prie Nemuno žiočių.

2) Prieš Ordino išsiveržimą, Nemunas buvo svarbus prekybos kelias į Lietuvą. Iš Vakarų ir Skandinavijos atplaukė pre- kybiniai laivai gabeno prekes pro Klaipė- dą, per Marias į Nemuną ir jo vaga tolyn į Lietuvą. Archeologiniai radiniai aiškiai

parodo tokią prekybą ir jos kryptį. Pajū- rėje, pamaryje ir Nemuno krantuose rasti įkapijai parodo prekių gausumą ir įvairu- mą. Kokios prekės daugiausiai buvo gabe- namos, parodo 1254 m. popiežiaus Inocen- to IV bulė, kad "tų kraštų pagonys atsi- veždavo sau ginklų, rūbų, druskos ir kitų gyvenimo reikmenų taja upe, kuri yra tarp Livonijos bei Prūsijos, vietos žmonių vadinama Memole". Popiežius pavedė Or- dinui šį prekybos kelią uždaryti ir tokiu būdu kenti Lietuvai.

Bet Nemunas nebuvo vien prekybos kelias, jis galėjo tapti ir ekspansijos keliu. Panašiai, kaip Vysla tarnavo Prūsijos pa- vergimui, kaip Dauguva kardininkai skver- bėsi į Žemgalį ir į Lietgalį, taip Nemunu turėjo plaukti kryžiuočių pergalė į Lietu- vą.

3) Kuomet 1237 m. popiežiaus legatas ištesė Kuršo vyskupijai iki Nemuno, jo žy- gis tebuvo teoretinis. Didesnioji Kuršo da- lis laisva ir vokiečių neužkariauta. Ir 1252 m. kuomet buvo steigama Klaipėda, Or- dino galia šiaurėje tesiekė Bartuvą. Jų va- dinamas pietų Kuršas dar nebuvo užimtas, o lietuvių — žemaičių kraštai drauge su Samba, Nadrūva, Skalva, Sūdūva iš viso dar nebuvo paliesti.

Todėl reikėjo tvirtovės, iš kurios būtų galima baigti viso, ir Pietų Kuršo užėmimą. Iš tos tvirtovės vokiečiai manė, ir žemai- čius užkariauti. Tam tikslui jie ilgas me- tus laikė Klaipėdoje stiprią įgulą, ir pati istorija parodė, kad tokių kryžiuočių pa- stangų būta ir daug ir kruvinių.

4) Su Ordino pasinešimu labai sutiko bažnyčia, ypatingai Kuršo vyskupas ir ža- dėjo jo pastangas remti pinigais ir žmonė- mis. Kuršo vyskupija tebebuvo menkos apimties ir jos praplėtimas į pietus buvo vyskupo karštai pageidaujamas.

5) Kuomet Ordinas pradėjo Klaipėdos steigimą, jo valdos šiaurėje, Livonijoje, tesiekė upe Bartuvą, o pietuose, Prūsij- joje, jis stovėjo iki Prėglias upės. Todėl kita Klaipėdos paskirtis buvo šią spragą kuo efektingiau užpildyti ir abiejus Ordino kraštus sujungti. Tam tikslui pasiųstieji Klaipėdos igula teriojo pilies apylinkę, ypatingai Kėklį ir Skalvą, kol Ordino va- dovybė manė, kad ji jau pakankamai at- stūmusi žemaičius nuo Baltijos pajūrio.

1255 m. didelį čekų kryžininkų pulkai padėjo Ordinui užkariauti Sambiją. Da- bar atsidarė ilgas sausas kelias išilgai per visą valstybę, kuris prasidėjo Marienburg- e,ėjo per Sambiją, išilgai Užmarį iki kopų galo. Iš ten Klaipėdos komitūras per- keldavo brolius, svečius ir gėrybes į Klaipėdos pilį. Iš kur jis paprastai kitą dieną, vykdavo labai stiprioje apsaugoje pajūriu pro Palangą, Liepoją ežerą iki Kuldin- gos, ir iš ten įžambiai per Kuršą į Rygą.

Šitas pajūrio kelias (Strandweg), kar- tais trumpai "Litauischer Strand" vadi- namas, įėjo į Ordino faktinį ir faktinį ir "yra aiškus Klaipėdos srities lietuviškumo įrodymas. Kas norėtų su kita tema arčiau susipažinti, tesinaudoja daktaranto P. Ba- bendererdės disertacija "Nachrichtendens

und Reiseverkehr des Deutschen Ordens um 1400". Atskira šios disertacijos laida randasi New Yorko Public Library ir yra atspausdinta "Altpreussische Monats- schrift" 50, Königsberg, 1913.

12. KLAIPĖDOS PILIES STEIGIMO SUTARTIS

Trylikto šimtmečio viduryje pilies prie Nemuno žiočių steigimas gyvai pribrendo ir į Livoniją atvykęs Didžiojo magistro vietininkas, Deutscheisteris Eberhardas von Seyne (vietoje sergantis Livonijos magistro Andreas von Styrlant) 1252 m. tarėsi tuo klausimu su Kuršo vyskupu. Lie- pos 29 d. buvo susitarta ir Ordino narių, derybų dalyviai, signavo steigimo aktą. Signavimas nereiškia pasirašymo, nes rite- riai, išėmus kai kuriuos kunigus, rašyti nemokėjo. Jie, kaip anais laikais priimta, prie pergamento prikabino savo į vašką išpaustas antspaudas. Rugpjūčio 1 d. ir Kuršo vyskupas signavo tokio pat turinio vokiečių kalba (Altniederdeutsch. tarne) parašytą sutartį.

Štai, sutarties vertimas:

"Visus, kurie šį laišką įžiūrės, brolis Eberhardas von Seyn, Vokiškųjų Namų Deutscheisteris Didžiojo magistro vie- tininkas Livonijoje ir Kurše ir kiti tų pačių Vokiškųjų Namų broliai Livonijoje ir Kurše, sveikina amžinu Viešpaties var- du.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŲNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 3/4-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-3, treč.
ir sekmadieniais uždarytas.

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

DR. J. MESKASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 6, o seš-
tadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiad.
ir penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: GE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonai: GE 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

ANTANINOS MARKUZIENES NETEKUS

Vytauto Didžiojo šaulių valdybos trupės aktorė
ANTANINA MARKUZIENĖ - SIDZIKAUSKAITE

1971 m. rugsėjo 5 d. mirė
Antanina Markuzienė-Sidzikaus-
kaitė. Vėlonė buvo gimusi Lie-
tuvoje, šakių apskr., Šiaudinės
kaime. Amerikoje išgyveno 21
metus. Petkaus laidotuvių na-
muose su ja buvo atsisveikinta.
I koplyčią susirinko daug žmo-

nių. Mirusioji priklausė šaulių
Sajungai. Su vėlone atsisveiki-
nimą pravedė Vytauto Didžiojo
šaulių kuopos pirm. Vladas Iš-
ganaitis. Jis savo kalboje apgai-
lestavo, kad šauliai neteko darb-
čios sesės ir bendrais bruožais
prisiminė jos nuveiktus darbus
šaulių kuopai. Jis kalbėjo šau-
lių Sajungos vardu.

Adv. Rapolas Skipitis su
vėlone atsisveikino savo ir savo
žmonos vardu.
Adv. Algirdas Budreckas kal-
bėjo Vytauto Didžiojo šaulių
kuopos vardu. Jis atsisveikinda-
mas šermyse pasakė: Šiandien
sunku man kalbėti ir tarti pa-
skutinius atsisveikinimo žodžius
su mūsų miela sese, šaulių S-gai
atsidavusią šauklei Antaninai. Jos
netekome staigiai. Suruoštame
Alvudo vakarėnis spektaklyje ji
beveidindama apalpė ir neuži-
go mirė. Mirė būdama 72 metų
amžiaus.

Vėlonė prieš pirmąjį pasauli-
nį karą mokėsi žiburio gimnazij-
oje, Marijampolėje. Šaulių
S-gai ji priklausė nuo pat jos
atsiradimo. Ji buvo Slavikų šau-
lių būrio valdybos narė ir vai-
dybos kuopelės vadovė. Ne vie-
nas kuopos rengiamas spektaklis
nepraėjo be jos. Ji ne tik
spektakliams vadovavo, bet ir
vaidino. Ir taip ji nuosirdžiai
dirbo ir vaidino, kol šaulių S-ga
Lietuvoje buvo likviduota.

Atsteigus Lietuvos šaulių S-gai
išveivijoje — tremtyje, ir vėl ją
matome pirmose šaulių gretose.
Ji yra viena iš pirmųjų Vytau-
to Didžiojo šaulių kuopos vaidy-
bos kuopelės steigėja. Be jos
neapsiejo nei vienas spektaklis.
Jos puiki vaidyba ne kartą pra-
juokino ir ne kartą jai vaidinant
patriotiniuose vaidinimuose žiū-
rovui nuriedėdavo ašaros per
skruostą. Ji buvo gera ir talen-
tinga aktorė. Tai buvo asmenybė,
kuri nesigalėjo laiko, darbo
ir triūso, kad tik šaulių organi-
zacijai galėtų padėti. Todėl jos
atlikti darbai lietuvių teibūna
pavyzdžiu ne tik mums šauliams,
bet ir visiems lietuviams. Ji bu-
vo didelė patriotė, mylėjo savo
tėvų kraštą ir giliai pergy-
veno mūsų tautos goltotos ke-
lią Lietuvoje.

Šaulių S-gai, įvertindama jos
nuveiktus darbus organizacijai,
buvo ją apdovanojusi šaulių
žvaigždės ordinu.

Jos asmeny netekome ne tik
geros ir pareigingos šaulės, bet
ir taurios lietuvių patriotės. To-
dėl vėlonė su visomis geromis
ypatybėmis pasiliks mūsų visų
atminime kaip šviesi asmenybė.
Šauliai ypaci jos pasigies.

Išsėkis, miela sesė Antanina,
ranybėje toli nuo savo gimtųjų
namų ir laukų, kuriuos tu taip
mylėjai ir jų visad ilgėjai.

Reiškiu gilią užuojautą skaus-
mo prislėgtai šeimai ir jos arti-
miesiems. Vytauto Didžiojo šau-
lių kuopos vadovybė ir šauliai
liūdi kartu su Jumis.

Juozas Petrauskas kalbėjo Vy-
tauto Didžiojo šaulių kuopos me-

to, kad jo vadovaujamas teatras
neteko aktorės — primadonos.
Jam teko su vėlone daug kartų
vaidinti. Vėlonė per 13 metų
sceninio darbo niekad neatsisakė
ir visad vaidino. Ji buvo darbšti
ir labai kukli asmenybė. Šaulių
meno kuopelės vardu jis pareiškė
nuosirdžią užuojautą vėlonės
giminėms.

Saulys Ignas Serapinas atsi-
sveikino draugų vardu. Jis pri-
siminė jos draugiškumą ir atlik-
tus darbus lietuvių, Lietuvos
kultūrai, scenai ir t. t.

Šaulių rinkt. pirm. Pranas
Tomkus perskaitė režisieriaus
A. Brinkos parašytą atsisveiki-
nimą su vėlone Antanina.

Dr. J. Adomavičius atsisvei-
kindamas prisiminė vėlonę, ku-
ri Alvuđui yra labai daug tal-
kininkavusi. Jis pademonstravo
rekorduotą juostelę, kur ji pa-
skutinį kartą prieš mirtį vaidino.
Jos žodžiai jaudino klausytojus.
Visiems kalbėjusiems, šau-
liams už pravestą atsisveikini-
mą, garbės sargybas, visų gim-
nių vardu padėkos žodį tarė adv.
Pranas Sidzikauskas.

Po gedulingų pamaldų jos pa-
laikai automobilių vilkstinės bu-
vo nuvežti į Lietuvių Sv. Kazi-
miero kapines. Š. S. garb. narys
Vladas Išganaitis vėlonės šau-
lių garbės ženklus perdavė jos

gimnei. Po trumpų apeigų ir su-
giedojus Lietuvos himną jos pa-
laikai buvo palaidoti.

Algirdas Budreckas

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Žemaičių Kultūros Klubo eilinis
susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsė-
jo 15 dieną, 7:30 val. vakaro, Holly-
wood svetainėje, esančioje 2417 W.
43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti
ir aptarti klubo begėdiančių reikalus,
kurių yra daug.

Rozė Didžiagalvė, rašt.

— Humboldt Parko Lietuvių klubo
mėnesinis susirinkimas įvyks treči-
adienį, rugsėjo 15 dieną 1:00 val. po-
piet Almera Simons naujoje svetai-
nėje, 1640 N. Drake Ave., pirmame
aukšte, 103 kambaryje. Nariai ir na-
rės prašomi atvykti ir kandidatų no-
rinčių įstoti į mūsų klubą atsižvelgti.
Šiame susirinkime komisija pateiks
raportą iš klubo įvykusio pikniko.

W. Mankus, rašt.

— Biržėnų klubo piknikas įvyks š.
m. rugsėjo mėn. 19 d. įprastoje vie-
toje — prie P. Spaidito daržo, Bus do-
vanos. Užkandžiai ir kitokios gė-
rybės apsirūpina kiekvienas pagal
savo nuosėdą. Narius, jų šeimas ir
svečius prašome gausiai dalyvauti.
Nesivėluokime!

Klubo Valdyba

— Chicago Lietuvių Našių, Naš-
liukų ir Pavienių klubas rengia sma-
gų pikniką rugsėjo 19 dieną Brungu-
lienes sode, 83rd ir Kean Ave., Willow
Springs. Veiks bufetas su gardžiais
valgiais ir gėrimais. Sokiams gros J.
Joniko orkestras. Bus gražių dovanų
laimingiesiems. Valdyba ir Komisija
kviečia visus narius ir visą linksmąją
publiką dalyvauti.

Mary Urbelis, rašt.

**DR. ALGIRDAS VASONIS -
VASIUKEVIČIUS**
Gyv. Woodstock, Illinois

Mirė 1971 m. rugsėjo mėn. 12 dieną, 5:30 val. ryto. Gimęs Lietu-
voje, Sintautuose, šakių apskr.

Paliko našlė: žmona Aldona (Rakauskaitė), sūnus — Arvydas,
Gailius ir Algis, broliai — Vytautas ir Juozas Chicagoje ir Jonas Lie-
tuvoje, sesuo Aldona Paškevičienė su šeima, švogeris Antanas Gint-
neris, pusseserė Antosė Šuopienė su šeima, pusbroliu dr. Justinas De-
dinas, uošvų Rakauskų šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.
Atsisveikinimas bus trečiadienį 7 val. vak.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Jauimo Centui.

Ketvirtadienį, rugsėjo 16 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų
pamaldų bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. dr. Algirdo Vasonio giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimuose ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuolūde lieka:
Žmona, sūnus, broliai, sesuo, giminės.

Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

VITO ZUNAS
1209 Mulford St., Evanston, Ill.

Mirė 1971 m. rugsėjo 12 dieną, 9:00 val. ryto, sulaukęs 63 metų
amžiaus. Gimęs Beckemyer, Illinois.

Paliko našlė: žmona Adella (Pukel), sūnus Wayne, marti Bar-
bara, teta Maggi Steckey, pusseserė Ella Clouser su šeima, uošviai
Albert ir Adie Lidy, uošvienė Betty Pukel, švogeriai Alex Pukel,
taip pat Frank ir Regina Kaspitis, giminaitė Barbara Gleson ir kiti
giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas Lack (Lackavicz) koplyčioje, 2424 W. 69
Street.

Seštadienį, rugsėjo 18 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautinės kapines.

Visi a. a. Vito Zunus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidojimuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuolūde lieka:
Žmona, sūnus, giminės.

Laidotuvių Direktorius Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

Vienerių Metų Mirties Sukaktis

ONA VALIULIS
Gimusi Užubalytė
Gyvenusi Union Pier, Michigan

Mirė 1970 metų spalio 20 dieną, o palaidota Lietuvių Tautinėse
kapinėse spalio 24 dieną.

Mišios už vėlonės sielą bus laikomos sekmadienį, šiu metų spalio
17 dieną, 12 valanda vidudienį, St. Mary's bažnyčioje, esančioje New
Buffalo, Michigan.

Visus vėlonės pažįstamus prašome atvykti į mišias, o negalintys
atvykti prašome gražiomis mintimis vėlonę paminti šios metinės
sukakties progą.

Savera ir Povilas Maivada

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!

REMĖKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausias gėles ir vainikas ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELININKAS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių Direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŲNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Sveikiname miela
VINČĄ KATKEVIČIŲ,
1971 m. rugsėjo mėn. 15 dieną sulaukusį istoriško 100 metų amžiaus. Linkime geros sveikatos ir dar daug gimtadienių sulaukti.
Antanas ir Konstancija Stankai

Kaip spauda ir teismai "didvyria" piktadarius

Kalbėdamas Illinoisaus policijos asociacijos susirinkime valst. prokuroras Edward Hanrahan paragino aiškiai pasisakyti prieš "meilaklavimą" žudikams ir tikriesiems šios šalies išdavikams.

Jis smerkė informacijos priemonės (laikraščius ir televiziją), kurie "iškraipo žinias ir duoda iki nepadorumo perdėta didelę reklamą tokiems asmenims, kaip Angela Davis ir Soledad Brothers".

Jis pasakė, jei įstatymai ir tvarkos prižiūrėtojai nepasiskys "garsiai, mandagiai, bet

stačiai prieš šališkus reportažus ir teisingumo išniekinimą teismuose, tuomet turėsime savo krašte visišką betvarkę". Esą teismai padarė tai, kad policininko pareiga lieka visiškai beprasmiška.

Jis taip pat kritikavo teisėjus, kurie nebaudžia kalėjimu, nasikalstančių ginklų kontrolės įstatymams. Siemet birželio mėnesį Cook apskrityje iš 846 nuteistų už nusikaltimus prieš ginklų įstatymą tik 91 nubaustas kalėjimu.

Teršia kaip teršę

Illinoisaus Taršos kontrolės taryba ir gen. prokuroras Wil-

ASTRA IR ALFREDAS ŠALČIAI

Šiandien atvyksta iš Vokietijos, o rugsėjo 19 d., sekmadienį, 5 val. p. p., dainuos Jaunimo centre. Bilietai gaunami Margutyje ir Marginiuose. (Pr.)

liam Scott ruošiasi griebtis pagriežti priemonių prieš 10 antrosios pusės apylinkės dustrijas, kurios tebeteršia vandenį, leidamos į kanalus ir kės valdyba laukia visų Marčezų savo nešvarumus. Vieną pridedant solidarumo įnašų, neaukiant iki valdybos narys atsilankys į namus, o taip pat leidžia tiesiai į Michigano ežerą. Kiti tokie fabrikai esą Indianos Lake ir Porter apskrityse, Indianoje.

TRUMPAI

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba organizuoja lietuvių dalyvavimą Chicago miesto didžiojo gaisro šimtmečio sukakties minėjime. Minėjimą rengia Chicago miesto vadovybė. Minėjimo tikslas, be didelės nelaimės prisiminimo, dar yra parodyti Chicago atstatymo ir augimo eigą. Prie Chicago išaugimo prisidėjo ir lietuviai, todėl reikia tinkamai pasiręgti minėjime dalyvauti.

— LB Marquette Parko apylinkės valdybos posėdyje praėjusį sekmadienį Alton biure buvo plačiai diskutuota solidarumo įnašų išrinkimo klausimas. Visa apylinkės susikirstoma seniūnijomis ir pagal tai pertvarkoma apylinkės lietuvių kartoteka. Ja rūpinasi vicepirms Petras Stakauskas ir išdalininkas Venclovas Plioplys. Apylinkėje solidarumo įnašus galima atiduoti Marginių ir Ant. Tvero krautuvėse ir kas vakarą Margutyje. Apylinkės valdybos rengiamas rudeninis Marquette Parko lietuvių išvažiavimas į Tėvų Marijonų sodus (Hinsdale) įvyks rugsėjo

26 d. Tai tokie artimieji rugsėgių žiedai, kurie apylinkės valdybos uždaviniai. Apylinkės valdyba laukia visų Marčezų savo nešvarumus. Vieną pridedant solidarumo įnašų, neaukiant iki valdybos narys atsilankys į namus, o taip pat leidžia tiesiai į Michigano ežerą. Kiti tokie fabrikai esą Indianos Lake ir Porter apskrityse, Indianoje.

— Bernice ir John Williams, Naujienų skaitytojai iš Marquette Parko apylinkės persikėlė į Terre Haute, Ind., kur nusipirko namą. Bernice Williams ten gimusi. Ten tebegyvena ir jos sesutė Zakarauskaitė.

— Adam Anderson yra išrinktas Amerikos legiono Don Varnas posto komandierium ir yra tarnybos pareigūnu. Alex A. Nipriksas ir Stanley Molis — vicekomandieriai, Frank Jurgaitis — adjutantas, Joseph P. Stanaitis — finansų tvarkytojas, John G. Evans — koordinatorių, kun. Anthony Švedas — kapelionas, Charles Petrila — kapeliono pavaduotojas, Vytautas Butkus — istorikas, Bruno Mikėnas — seržantas, Frank Zogas — teisėjas advokatas, dr. John J. Simonaitis — posto gydytojas ir James Radclif — visuomeninių reikalų pareigūnas. Praeitais metais postui vadovavo Leonard Povilaitis. Iškilmingas pristatymas ir įvedimas į pareigas įvyks rugsėjo 18 d. 8 val. vak. posto svetainėje, 6816 So. Western Ave.

— Dr. K. Aglinskas, Jūros skautų veikėjas, aktyviai prisideda prie Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus rengiamų

— Tradicinis Nėrijos Jūrų Skautų Tunto Tėvų Komiteto rengiamas Rudens vakaras įvyks šeštadienį, rugsėjo 25 d. Balio Pakšto salėje. Pradžią 7:30 val. vakaro. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Staliukai rezervuojami pas p. Pranckevičienę tel. PR 6-2191 arba pas p. Jovarskienę tel. 739-0510. (Pr.)

— Lietuvių Moksleivių Sporto šventė įvyks rugsėjo mėn. 19 d. Chicagoje, Marquette Parko stadione, So. Kedzie ir Marquette Rd. kampas. Šventės programa: 10:30 val. registracija, 11:00 val. lengvoji atletika (trumpi bėgimai, šokimas ir aukštų ir toli, rutulio stūmimas, beisbolo kamuoliuko metimas, 1:00 val. šventės alidarymas — paradas, 2:00 val. krepšinis ir tinklinis, 3:00 val. futbolas, 3:30 val. tinklinis tėvai — vaikai, Marquette Parkas prieš Lemontą. Vaikų šventės uniforma turi būti balta — mėlyna.

Visi lietuviai moksleiviai prašomi šventėje dalyvauti. Visa lietuvių visuomenė prašoma atsilankyti į šventę.

Kviečia rengėjai:
JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos Valdyba

ŽVAIGŽDĖMS SCENOSE

Geras scenos veikėjas yra dirbti salve sėkmingai teatro mąstyto. Jis iškelia mąstyto ir žvaigždės išaušimą abiejose publikos nuolatiniame meilės lais, kurie drauge su artistais per gyvenimo scenos burta žavisi. Artistai teatro scenoje jau dabar reikia rinkyti veikalus. Naujienose yra galima gauti naujausius teatrui leidinius.

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI
Graziai išleista kietas drobės viršelis, 180 nel knave. Jis du vaidinimai — "Ruhulie ir Dumdulie" 3 veiksmo linksmas nutikimas tain net "Svalonių šalis" 5 veiksmo vaidinimas jausmingi ir emocijami. Kaina 4 dol. Pūktis leidinys kiekvienam knave mąstyto.

Antoniukas Oksis trys knave:
VIEŽIUKŲ OKIS 3 veiksmo catorn komedija, premiantis Pilsone So. noe Darbininkų Sene, kietas viršelis, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė 3 veiksmo komedija ir lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 nel. kaina 1.00 dol.

LAISVĖS MEDIS 4 v. istorinė pjesė 120 nel. kaina 1.00 dol.

Tenyl tie ir kiti scenos veikalai būna aktyvūs gyvenimo scenoje. Cenas mąstyto ir emocijami naujienoms kad lietuviškai žodis nazar hiai ir didinai ištartae scenoje. Iš tikrų ovas Lietuvos aini kalboje ir širdyse.

NAUJIENOS.

1739 So. HALSTED STREET,
CHICAGO, ILL. 60608

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

EXCELLENT
IMMEDIATE OPENINGS!
— Experienced —

DRAPERY
SEAMSTRESSES
TOP SALARY

Get 40 hours pay —
Work four — 9 hour days.
3 Day Weekends Every week.
Excellent working conditions.
Hours 7 a.m. to 3:30 p.m.
Air-Conditioned Shop.
Steady year round work.

ART DRAPERY
STUDIOS
2766 No. LINCOLN AVE.
GR 2-8587

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

LAY OUT MAN
Structural Steel Shop.
Requires experienced shop lay out man.
Call 846-2636
8947 S. State St., Chicago, Ill.

CEMETERY LOTS FOR SALE
Kapinių sklypai pard.

ONLY \$500 FOR
4' GRAVE LOT
Reverence section.
Mt. Emblem Cemetery
447-8692

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

baskaitų ciklo apie laivininkystę, nes nelytūrė šioje srityje keliautojai ir sportininkai gali turėti skaudžių nelaimių. Pirmoji paskaita įvyksta rugsėjo 16 d. 7:30 val. muziejaus patalpose.

— Alice Stephens vadovaujamas dainininkių sambūris "Aidutės" šį šeštadienį rugsėjo 18 d., 8 val. vak. Jaunimo centre ruošia koncertą. Juo bus atžymėta penkerių metų šio žaiaus sambūrio sukaktis. Po koncerto bus vaišės.

— Povilas Vade-Vaipada, buvęs biznierių 18-tos ir Brighton Parko apylinkėse, dabar gyvena New Buffalo, Mich.

— Padėka. Š. m. liepos 18 d., važiuojant iš Marquette Parko į Brighton Parką, įvykus automobilio nelaimėi, žuvo mano geras draugas M. Sorius ir jo dėdė J. Klimas. Aš išlikau gyvas, nors ir labai "suglamžytas". Atlaikiau visas operacijas. Daktaras ir ligoninės tarnautojai sakė, kad aš laimingas ir stiprus senis.

Išgulėjęs 4 savaites Sv. Kryžiaus ligoninėje, gydausi namuose.

Nesitikičiau, kad nelaimės atveju turėčiau tiek daug draugų ir prietelių, kurie mane lankė ligoninėje. Iš pirmųjų lankytojų buvo: St. Antonaitis, dėdė Jurgis Pocius, pusbrolis Kazimieras Pocius su šeima, Vytauto D. Šaulių kuopos pirminkas Vl. Išganaitis ir kiti.

Dėkoju šaul. Paškevičienei ir Beinoriui už aplankymą ir dovaną šaulių kuopos vardu.

Visiems, visiems dėkoju mane aplankiusiems, už dovanėles, už linkėjimus laiškais, ir telefonu, man greit pasveikti.

Didžiausia mano padėka lietuviams mane po keletą kartų.

Julius Pocius

LEISKIM
VAIKUS
LIETUVISKON
MOKYKLON!

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PARDUODAMAS
30 x 135' sklypas su 2 mašinų garažu ant jo geroje Archer ir Harlem Ave. apylinkėje. Išgrįstas skersgatvis. Rašyti: NAUJENOS, Box 178 1739 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL. 60608

WILLMETTE BY OWNER
3-4 bedrooms, large kitchen, large closets, 1 1/2 baths, basement rec. rm. brick & redwood construction. Near New Trier West. Loyola, Avoca Schools, close to all shopping, Patio on golf course. By appt. 251-8491

PRIVATAI PARDUODAMAS 2 butų medinis namas Evergreen Parke, Po 4:00 val. vak. skambinti telef. GA 3-9849.

PARK FOREST
Colonial 4 Bedroom House, 2 1/2 Baths. Family room, Screened Porch, 2 Car Garage, Large lot. \$45,500 Call 748-3208

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RRepublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4366 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm, Allstate, Century

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

◆ Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakariene su kokeitiliu \$8.00 asmeniui.

ČIA DOLERIS SAUGUS
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.

LIUKSUS 2 BUTŲ — 20 metų mūras. Radiant šildymas. Garažas. Pulkis gatvės blokas į pietus nuo parko. — \$41,000.

SKLYPAS 30' su garažu prie Marquette Parko. — \$10,500.

TVIRTU MŪRAI greta ant platus sklypo duoda \$1400 pajamų kas mėnesį. Centralinis alyva šildymas, daug priedų, maži takai už abu. \$47,900.

SVEIKAS MEDINIS modernus viduj, graži gatvė, arti Maria HS., didelė seimai ir pajamos. Platus sklypas. \$18,800.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate
7051 So. Washnaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklypas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.

PŪKŲS BUNGALOV. Irengras sklypas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras. 2 automobilio mūro garažas, Marquette Parke. — \$39,000.

10 BUTŲ mūras, alumi. langai, šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.

1 1/2 AUKSTO 12 metų mūrinis. Šiluma gazu, centrinis šildymas, gražiai įrengtas rūsys. 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Polaski. — \$75,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aluminijaus langai, 2 automobilio garažas. Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St. Cicero
Tel. 652-1202

SHAUMBURG
BY OWNER
1 year brick, w-alum. siding, 4 bdrm., 1 1/2 ba., fin. fam. rm., f. bsmt., 2 car att. gar. Fully landscaped. Mid 40's. 529-2763

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visus rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų greitas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės kitur

MICHIANA —
NEW BUFFALO, MICH.
7 room furnished, 3 bedroom year around house, near lake, School bus. Low 20's. 726-2293 weekdays, 616 — 469-1014 weekends.

10 METŲ SUKAKTIS
Jus kviečia į 10 metų sukakties pobūvį šeštadienį, 1971 m. rugsėjo mėn. 18 dieną
GOLD COAST INN
2525 WEST 71 ST., CHICAGO, ILL. 60629
• Dury atdaros • Pradžia 7 val. vak., pabaiga — ?
• Free Cold Duck
• Veltui maistas
• Dovanos
• Prisiminimai.
Jūsų šeimininkas JOS RACHUNAS
Tel. 434-4149

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių. AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608